

jaarverslag 2021

Stichting voor christelijk voortgezet

onderwijs West-Brabant

INHOUD JAARVERSLAG 2021

- A Bestuursverslag**
 - B Jaarrekening**
 - B.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2021 na resultaatbestemming
 - B.2 Geconsolideerde staat van baten en lasten 2021
 - B.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2021
 - B.4 Waarderingsgrondslagen geconsolideerde jaarrekening
 - B.5 Toelichting behorende tot de geconsolideerde balans
 - B.6 Toelichting behorende tot de geconsolideerde staat van baten en lasten
 - B.7 Enkelvoudige balans per 31-12-2021 na resultaatbestemming
 - B.8 Enkelvoudige staat van baten en lasten 2021
 - B.9 Waarderingsgrondslagen enkelvoudige jaarrekening
 - B.10 Toelichting behorende tot de enkelvoudige balans
 - B.11 Toelichting behorende tot de enkelvoudige staat van baten en lasten
 - B.12 Overzicht verbonden partijen
 - B.13 WNT, algemeen en topfunctionarissen
 - B.14 Gebeurtenissen na balansdatum
 - B.15 Resultaatbestemming
 - C Overige gegevens**
 - C.1 Gegevens over de rechtspersoon
 - C.2 Ondertekening door Bestuur en Raad van Toezicht
- De controleverklaring van de onafhankelijke accountant

A Bestuursverslag

Voorwoord

In 2021 is ons onderwijs nog in hoge mate beïnvloed door de rondwarende pandemie. Dit heeft veel flexibiliteit van de leerlingen en de medewerkers gevergd. Het afstandsonderwijs hebben we kunnen gebruiken bij de voorbereidingen op ons nieuwe schoolplan evenals de invulling van de ondersteuningsband voor het wegwerken van de leervertragingen. Daarbij bleek al snel dat het sociaal emotionele aspect en het aandacht schenken aan de motivatie van de leerlingen cruciaal was. De Nassau heeft ervoor gekozen de NPO-gelden zo beleidsrijk mogelijk in te zetten met zoveel mogelijk eigen medewerkers. Ook in 2021 kon onze school zich weer verheugen in een goede aanmelding, mooie slagingspercentages en een klinkend financieel resultaat in lijn met de verwachtingen. De financiële positie van de school wordt mede versterkt door de vereenvoudiging van de bekostiging die in fases wordt toegekend. Ook is er incidenteel vanuit de overheid een vergoeding voor de kosten aangaande het wegwerken van de leervertragingen gedaan. Ten aanzien van het eigen vermogen zijn criteria geformuleerd die de hoogte ervan voor een éénpitter van onze omvang rechtvaardigt.

Kortom het is in velerlei opzichten weer een bijzonder jaar geweest. Het bestuur doet er alles aan om De Nassau ook in deze bijzondere tijden de succesvolle school te laten zijn, die het al vele jaren is. In het besef dat De Nassau beschikt over goed geschoolde, goed geoutilleerde gebouwen en uiterst betrokken medewerkers, hebben we daar dan ook het volste vertrouwen in.

Ron Speetjens
Hans Teunissen

Algemene informatie

Leeswijzer.

De Nassau gaat uit van de Stichting voor christelijk voortgezet onderwijs West-Brabant. Alleen formeel betreft het twee aparte organisaties, beide benamingen (Stichting en De Nassau) worden in dit jaarverslag door elkaar gebruikt. Aan de Stichting is verbonden de Stichting Voorzieningsfonds Nassau. Deze wordt verder Stichting VFN genoemd.

1. Treasurybeleid

In 2020 werd overgestapt op het zogenaamde Schatkistbankieren. Alle spaarrekeningen van de Stichting zijn opgeheven en alle gelden zijn overgeheveld naar een rekening bij het Ministerie van Financiën. Het treasurybeleid is dus vanaf 2020 erg simpel geworden: Alle overtollige kasmiddelen zijn ondergebracht bij de schatkist en daardoor voldoen we volledig aan de bepalingen van de in 2018 gewijzigde Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016.

De Nassau heeft bij de ABN AMRO een intradaglimiet van € 1.000.000

Voor de Stichting VFN is het vermogensbeheer uitbesteed aan de firma Rouws en Ceulen te Breda. Omdat het bij de Stichting VFN gaat om private middelen is genoemde Regeling voor de Stichting VFN niet van toepassing. In de auditcommissie van de Raad van Toezicht zal nog besproken worden of Stichting VFN over gaat stappen op een andere wijze van beleggen, het zogenaamde indexbeleggen.

Stichting VFN

Grondslagen voor de consolidatie.

In de geconsolideerde jaarrekening van de Stichting zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende rechtspersonen waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van de Stichting. Stichting VFN kwalificeert als een dochter van de Stichting.

De activiteiten van de Stichting VFN bestaan uit het beheren van vermogenswaarden.

De financiële gegevens van de Stichting VFN zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties.

De Stichting VFN heeft als doel het verlenen van steun aan alle soorten van onderwijs welke uitgaan van de Stichting. De Stichting VFN tracht dit doel te verwezenlijken door het beheren van vermogenswaarden. Zoals de naam aangeeft is de rechtspersoonlijkheid de stichtingsvorm. Het bestuur van de Stichting VFN wordt gevormd door de twee bestuurders van de Stichting.

In 2021 boekte de Stichting VFN een positief resultaat van € 52.100.

De met vermogensbeheerder Rouws en Ceulen afgesproken voorzichtige werkwijze, zorgt voor demping van mogelijke verliezen op aandelen door de verkoop van opties op aandelen. Hierdoor zijn eventuele koerswinsten en koersverliezen lager dan zonder deze opties het geval zou zijn. De koersschommelingen op de beurs in 2021 zijn dus niet een op een terug te vinden in de ontwikkeling van het resultaat van Stichting VFN.

2. Sectorspecifieke zaken

Prestatiebox

In 2021 is een nieuwe invulling van de prestatiebox in het voortgezet onderwijs. Een deel van de doelen uit het sectorakkoord zijn behaald.

Enkele doelen zijn echter nog niet behaald, namelijk beter strategisch personeelsbeleid, betere begeleiding van startende leraren en schoolleiders en het terugdringen van het aantal thuiszitters. Voor deze doelen is in 2021 een aparte aanvullende bekostigingsregeling. De middelen worden verstrekt op basis van het aantal leerlingen per school. Voor de Nassau kwam dit bedrag in 2021 op € 204.292

De gelden zijn in 2021 als volgt ingezet.

- a. ten aanzien van de school als professionele organisatie en als organisatie waarin professionals werken. De docent is cruciaal voor het welzijn van de schoolcarrière van de leerlingen. De Nassau zet dan ook veel in om de bekwaamheid van de docenten te verhogen in het licht van het nieuwe schoolplan en de vaardigheden die de docenten dienen te beheersen om de onderwijsambities te kunnen verwezenlijken. Docenten worden gestimuleerd om zich verder te ontwikkelen, onder meer door aan alle tweedegraads docenten die een opleiding tot eerstegraads docent willen volgen volledige medewerking te geven. Met een school voor voortgezet onderwijs in Etten-Leur (KSE) heeft De Nassau afspraken over collegiale consultatie, niet alleen voor docenten, maar ook voor de schoolleiding. Ook eigen coaches worden volop ingezet, zowel voor de begeleiding van nieuwe docenten als voor de begeleiding van de zittende docenten die daar behoefte aan hebben.
- b. ten aanzien van het terugdringen van de thuiszitters. De Nassau zet stevig in op het registreren van de absentie en monitoren door mentor, afdelingscoördinator en intern zorgoverleg van potentiële thuiszitters. Bij veelvuldig verzuim, ziek of ongeoorloofd afwezig, volgt er contact door de mentor met de ouders en is er contact met jeugdarts (M@ZL) en/of leerplichtambtenaar. In voorkomende gevallen wordt een multidisciplinair overleg ingepland met alle betrokkenen om ondersteuningsbehoeften in kaart brengen en een plan van aanpak te maken en te evalueren. Uit dit overleg kan volgen dat er aanpassingen gedaan worden aan het rooster, toetsen en huiswerk. Tot slot kan er overgegaan worden tot het opstellen van een OPP/groeidocument.

Aanvullende bekostiging technisch vmbo

De Nassau ontvangt geen aanvullende bekostiging technisch vmbo. De Nassau heeft geen afdeling basis- en kaderberoepsgerichte leerwegen of de gemengde leerweg van het vmbo.

Internationale schakelklas

De Nassau ontvangt geen bekostiging voor nieuwkomers. De Nassau heeft geen internationale schakelklas.

3. Maatschappelijke thema's

De minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media heeft zes politieke of maatschappelijke thema's genoemd waarover in dit jaarverslag gerapporteerd moet worden, te weten

- Strategisch personeelsbeleid
- Passend onderwijs
- Allocatie van middelen naar schoolniveau
- Toetsing en examinering
- Convenantsmiddelen
- Nationaal Programma Onderwijs

3.1 Strategisch personeelsbeleid

Afgelopen jaar is het veranderpotentieel van onze collega's ernstig beproefd. De afgelopen decennia hebben docenten niet eerder zo snel en ingrijpend moeten sleutelen aan hun onderwijsinhoud

en didactiek. We kunnen constateren dat dit goed gelukt is bij De Nassau. Er is door medewerkers een enorme wendbaarheid getoond. Hierbij is de goede infrastructuur van ict en middelen essentieel gebleken. Door het continu schakelen tussen mogelijkheden en eisen is er een nieuwe zorg ontstaan. Medewerkers ervaren druk en een nieuwe behoefte aan structuur en duidelijkheid maar zien ook kansen in lijn met ons schoolplan.

In de paragraaf personeel van ons nieuwe schoolplan wordt de nadruk gelegd op kortcyclisch contact tussen medewerkers en leidinggevende, waarbij maatwerk mogelijk is dat is afgestemd op de ontwikkelbehoefte van de betrokken medewerkers. Alle medewerkers en de MR hebben input voor deze paragraaf kunnen leveren. We willen samen blijven optrekken. Ook in de scholing van medewerkers moet dit zichtbaar worden. Dat er behoefte is aan samen optrekken, blijkt uit de animo voor de vrijwillige en constructieve lunchgesprekken met de schoolleiding. In het nieuwe personeelssysteem is het mogelijk de ontwikkeling van medewerkers te monitoren op verschillende niveaus. Daardoor wordt er een professionaliseringsslag gemaakt omdat op alle niveaus verantwoordelijkheden voor ontwikkeling helder worden gemaakt én de manier van verantwoorden. Dit draagt bij aan een professionele (leer-)cultuur.

De Nassau heeft afgelopen jaar de werving- en begeleiding van de vele stagiaires geoptimaliseerd. We zien dit als een mogelijkheid om bij te blijven leren waarbij we een netwerk opbouwen dat ons kan helpen in de werving van nieuwe medewerkers.

3.2 Passend onderwijs

In overeenstemming met de Wet Passend Onderwijs en de missie/visie van De Nassau bieden we leerlingen met leer- en/of gedragsvragen zoveel mogelijk zorg-op-maat. Om dit mogelijk te maken, werken we aan de volgende doelen:

- Zo passend mogelijk onderwijs en aanpakken onderwijsbeperking
- Beter toerusten van het onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel
- Minder bureaucratie en kortere lijnen in de afstemming (intern en extern)
- Streven naar budgettaire beheersbaarheid en transparantie
- Terugdringen van de thuiszittersproblematiek
- Afstemming met andere sectoren in het jeugddomein, zoals de jeugdzorg, de Leerplicht, de Wmo-zorg en de arbeidsmarkt.

Volgens de richtlijnen en middelen van het Regionaal Samenwerkingsverband (RSV) Breda bieden we de volgende basis- en schoolspecifieke ondersteuning:

Basisondersteuning

- Uitgewerkt en omschreven aannamebeleid
- Omschreven signaleringssysteem
- Omschreven leerlingvolgsysteem waarbij van iedere leerling een dossier wordt bijgehouden
- Voor iedereen toegankelijke overzichtslijst van aanwezige testen en toetsen (orthotheek), inclusief de wijze waarop deze gebruikt kunnen worden
- Omschreven plan voor leerlingbesprekingen dat gericht is op de onderlinge ondersteuning van de leden van het team met betrekking tot de zorg
- Goed georganiseerde loketfunctie voor de hulp die niet door de school zelf kan worden aangeboden
- Informatieprotocol waarin beschreven is op welke wijze de contacten met ouders-verzorgers en instanties verlopen als zich problemen voordoen
- Omschreven visie op de ontwikkeling van het zorgaanbod in de school waarbij specifiek aandacht wordt besteed aan het bevorderen van deskundigheid en van het draagvlak voor het zorgbeleid van de school.
- Een veiligheidsfunctionaris die handelt volgens de protocollen zoals vastgelegd in het project de Veilige School.

Schoolspecifieke ondersteuning

- Didactiek: Spelling, begrijpend lezen, taal (NT2)/spraak, rekenen (dyscalculie-protocol) en ESM
- Sociaal emotioneel: inzet ondersteuningscoördinator en orthopedagoog, faalangst, sociale onzekerheid, werkhouding, motivatie, ASS, AD(H)D
- Fysiek: Visueel, auditief, motorisch, langdurig ziek
- Ondersteuning bovenscholings: Rebound/Time-In
- Zorg door externen: REC 3-4, ZAT, opvoedingsondersteuning, ambulante begeleiding

Naar aanleiding van behoeften die waargenomen worden bij de verschillende door scholen gedeelde problemen, worden binnen het RSV doelen vastgesteld en afspraken gemaakt. Deze afspraken worden op drie niveaus nageleefd:

- Bestuursniveau
- Schoolleidersniveau
- Ondersteuningsniveau

In 2021 is er € 328.167,-- ontvangen. Ruim € 200.000,-- is besteed aan de inzet van het zorgteam bestaande uit 4 medewerkers en de inzet van externe deskundigen op het gebied van zorg.

Daarnaast is er ingezet op scholing van de medewerkers en hebben docenten zorgtaken in hun takenpakket. Te denken valt hierbij onder andere aan SOVA trainingen, examenstresstrainingen, faalangstreductie voor leerlingen.

3.3 Allocatie van middelen naar schoolniveau

Dit thema speelt veelal bij grotere besturen met meerdere scholen. Voor De Nassau geldt dat alle gelden die het bestuur ontvangt van zowel overheid als ouders, door de school gebruikt worden. Daarnaast is het vermelden waard dat De Nassau zo veel mogelijk zaken in eigen beheer uitvoert, zo worden schoonmaak, ICT en salarisadministratie niet uitbesteed zoals bij veel onderwijsinstellingen gebeurt, maar door eigen personeel uitgevoerd.

3.4 Toetsing en examinering

Als het gaat om de organisatie van de toetsing en de examinering bevinden we ons in meerdere opzichten in een transitiefase.

- Personele wisselingen als gevolg van pensionering;
- Een landelijk herijking van de kwaliteit en de borging van de schoolexamens;
- De overgang naar een nieuw schoolplan, waarbij er een nieuwe benadering van toetsing onderwerp is van debat en het in gang zetten van meer ruimte voor feedback.

Organisatie van de kwaliteitsborging rondom de schoolexaminering:

Commissie Toetsing

Binnen De Nassau is een Commissie Toetsing belast met het bewaken van de kwaliteit van toetsen en schoolexamens. Onder aansturing van de directeur Onderwijs is deze commissie verantwoordelijk voor het monitoren van de kwaliteit en de borging en heeft zij een signaleringsfunctie bij het constateren van onregelmatigheden. Stapsgewijs zijn er een aantal aandachtspunten uitgelicht, waaronder dit jaar het herwaarderen en eventueel aanpassen van de bestaande PTA's (Programma Toetsing en Afsluiting) en in het verlengde daarvan het ontwerpen van iets dergelijks voor de onderbouw. Dit alles als voorbereiding op het nieuwe schoolplan en het MMM-principe.

Als een "critical friend", of in dit geval kritische collega, geeft men advies en wisselt men ervaringen en "good practices" uit. Bij de samenstelling van de commissie is rekening gehouden met vertegenwoordiging van de verschillende clusters, de zaakvakken, de bètavakken en de talen bijvoorbeeld. Belangrijk bij dit alles is te komen tot een groter kwaliteitsbewustzijn binnen de organisatie.

Gecertificeerd Toetsexpert

In de onderwijsvisie van onze school spelen de onderwerpen gepersonaliseerd leren, formatief evalueren en leerdoeldenken een belangrijke rol. De eerder geschoolde toetsexperts zijn nu binnen de sectie verantwoordelijk gemaakt voor de kwaliteit en de afstemming intern van de toetsen. Op deze wijze vergroten we de deskundigheid op het gebied van toetsen en formatief evalueren in onze school. En bewaken we de onderwijskwaliteit en de kwaliteit van toetsing en examinering, terwijl we tegelijkertijd een omslag willen maken in de toetscultuur.

De kwaliteit van de schoolexaminering

De installatie van de Examencommissie en de evaluatie van haar werking, in samenwerking met de toetscommissie, heeft de positionering in de organisatie verder versterkt. De controle van de PTA's en het examendossier is in handen van de examencommissie. De controle is vooral van organisatorisch aard. Vanuit het leerlingvolgsysteem (SOMtoday) is er een dubbele check op het naleven van de afgenomen examens. Aandachtspunt blijft de inhoudelijke borging binnen de verschillende vakken. Daarbij is een vervolg gegeven in het organiseren van een structuur voor het realiseren van audits, in samenwerking met onze partner, KSE in Etten-Leur. Op verschillende niveaus, docenten, schoolleiders en examensecretarissen, kan er een uitwisseling plaats vinden. Hierbij willen we nadrukkelijk zorg dragen voor het borgen van de continuïteit en het behoud van aanwezige kennis en expertise.

3.5 Convenantsmiddelen

De Nassau heeft deze extra gelden, in overleg met de PMR, aangewend voor ontwikkeltijd en werkdrukverlichting.

Zo is er gekozen om in de jaarplanning voldoende tijd te reserveren voor de docenten om hun lesstof aan de hand van de leerdoelen anders in te richten. Dit in het licht van het nieuwe schoolplan waarin gewerkt gaat worden met een kerncurriculum en een flexibele schil. Ook is het geld aangewend om in het kader van de uitbreiding van de inhaal- en herkansingsmogelijkheden docenten te faciliteren voor de extra werkzaamheden die dit met zich meebracht.

De Nassau heeft in het kader van extra ondersteuning en dus werkdrukverlichting voor het onderwijzend personeel, besloten om het aantal onderwijsassistenten verder uit te breiden. Tot slot zijn de gelden aangewend voor innovatieve projecten zoals daar zijn het anders organiseren van ons onderwijs, het in beeld brengen van een andere manier van werken van de mentor daarbij en het verder ontwikkelen van de (digitale) toetsing. Deze innovatieve projecten hebben mede aan de basis gestaan van de ontwikkeling van ons nieuwe schoolplan.

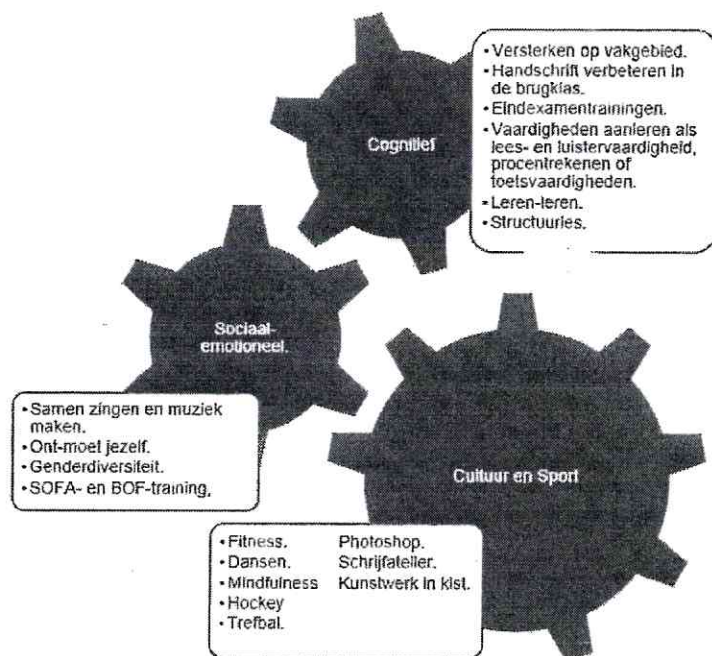
De beschikbare gelden zijn volledig opgegaan aan de ingezette werkdrukverlichting en ontwikkeling van de medewerkers.

3.6 Nationaal Programma Onderwijs

Het Nationaal Programma Onderwijs op De Nassau is er voor iedere Nassauleerling. Dit betekent dat voor elke leerling op onze school een aanbod beschikbaar is. Hierbij houdt De Nassau drie lijnen in het NPO aan: cognitief, sociaal-emotioneel en cultuur en sport. De opzet en invulling van het programma is in overleg met – en met instemming van – de medezeggenschapsraad uitgevoerd.

Het aanbod voor het NPO wordt vooral met eigen collega's vormgegeven. Deze collega's kennen de leerlingen en het onderwijsprogramma immers het beste. Om het Nationaal Programma Onderwijs op De Nassau goed te laten verlopen, is er een structuur en team ingericht. De coördinatiegroep NPO draagt zorg voor de uitvoering van het NPO op De Nassau.

Het NPO op De Nassau bevat de onderstaande aspecten en factoren.

De verschillende NPO-modules op 'De Nassau'.

Schoolscan

Aan het einde van schooljaar 2020-2021 is er een schoolscan gemaakt om de cognitieve achterstanden in beeld te krijgen. Hierbij zijn de schoolresultaten per leerfase afgezet tegen de schoolresultaten van het laatste reguliere schooljaar (2018-2019). Daarnaast is ook een enquête uitgezet onder alle leerlingen om sociaal-emotionele problemen in kaart te brengen. Aan de hand van deze twee onderzoeken is aan het einde van vorig schooljaar een start gemaakt met de uitrol van het NPO-programma.

Rooster

In het schooljaar 2021-2022 werkt De Nassau met een aangepast lesrooster van 45 minuten. Hierdoor ontstaat er aan het begin van de dag ruimte om een roosterband te creëren waarin alle leerlingen en collega's beschikbaar zijn om elkaar te treffen voor vakinhoud, de sociaal-emotionele ontwikkeling van onze leerlingen en cultuur en sport. Het reguliere rooster gaat vanaf 9:15 uur in.

Naast het realiseren van het NPO-aanbod door eigen collega's worden enkele modules door gastdocenten gegeven. Zo is De Nassau een samenwerking aangegaan met de culturele instelling Nieuwe Veste. De vakdocenten krijgen een extra facilitering voor het voorbereiden en het geven van de NPO-uren. Hoe groot de inzet – op welke onderdelen – moet zijn hangt af van de grootte van de groep leerlingen en hun positie. De NPO-uren worden in kleine groepen gegeven, zodat er gewerkt kan worden aan de ontwikkelpunten van de leerlingen.

Voor de roostering van de NPO-onderdelen maakt De Nassau gebruik van de ervaringen die zij hebben opgedaan bij de keuzewerktijd in de examenklassen.

Mentor

Binnen de roosterband van het NPO is er extra ruimte om mentorleerlingen te spreken. De mentor is voor het NPO de eigenaar op leerlingniveau. Dit betekent dat mentoren monitoren waar de leerlingen zich binnen het NPO mee gaan bezighouden. Iedere mentor wordt om die reden extra gefaciliteerd. Voor de warme overdracht van het schooljaar 2020-2021 naar 2021-2022 is een overdrachtsformulier ontwikkeld. In dit overdrachtsformulier heeft de mentor van het vorige schooljaar aangegeven welke zaken voor het NPO in het schooljaar 2021-2022 van belang zijn. Daarnaast spreekt de mentor zijn leerlingen na elke periode om de vraag van leerlingen bij te stellen.

Afdeling

Per afdeling is een collega verantwoordelijk voor de coördinatie van de uitvoering van het NPO voor de betreffende afdeling. Deze coördinator verzamelt de input van de mentoren, brengt de behoefte voor de afdeling in kaart en draagt samen met de coördinatoren van de andere afdelingen zorg voor het vervolgtraject – onder andere de communicatie met de secties en het ondersteuningsteam. De coördinator per afdeling wordt gefaciliteerd.

Sectie

De inventarisaties per afdeling geven een beeld van bij welke vakken een behoefte ligt. Deze vraag is ook neergelegd bij secties: geef aan welke onderdelen in welke leerjaren en afdelingen negatief opvallen – dan wel: als een leerling voor dat vak onderuit gaat in een afdeling/leerjaar, waarop moet dan de focus liggen. Secties definiëren de cruciale vakinhoudelijke onderdelen en vaardigheden die nodig zijn voor een succesvol verloop in dat leerjaar en relevant zijn voor de doorlopende leerlijn. Op deze manier wordt vraag (per leerling/afdeling) en aanbod (per sectie) bij elkaar gebracht. Voor de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde zijn extra mensen aangenomen. Om dit alles in goede banen te leiden, beschikt iedere sectie over een eigenaar NPO die hiervoor wordt gefaciliteerd.

Ondersteuningsteam

De behoeften en vragen op sociaal-emotioneel terrein en op het gebied van welbevinden worden geanalyseerd door het ondersteuningsteam. Dit gebeurt op basis van de inventarisatie in de afdelingen en komt voort uit de vervolgstappen naar aanleiding van de leerlingenenquête. Het team buigt zich ook over een mogelijk aanbod voor leerlingen die ondersteuning behoeven op sociaal-emotioneel terrein en welbevinden. De werkzaamheden van het ondersteuningsteam die voortkomen uit het NPO worden extra gefaciliteerd in het team. De uitvoering van bepaalde onderdelen kan ook bij andere (lesgevende) collega's komen te liggen. Ook hier staat dan extra facilitering tegenover.

Medialab en onderwijsassistenten

Het medialab op onze beide locaties kan tijdens het NPO worden gebruikt door de collega's die het NPO verzorgen. Ook de onderwijsassistenten maken deel uit van het NPO en verzorgen NPO-modules.

Evaluatie

Iedere periode wordt het NPO geëvalueerd. Hiervoor worden enquêtes onder leerlingen en collega's afgenomen. Ook worden collega's geïnterviewd. De kwaliteitsmedewerker van De Nassau brengt het effect van het NPO in kaart en schrijft een adviesrapport. Met behulp van dit adviesrapport worden actiepunten geformuleerd en het proces bijgesteld.

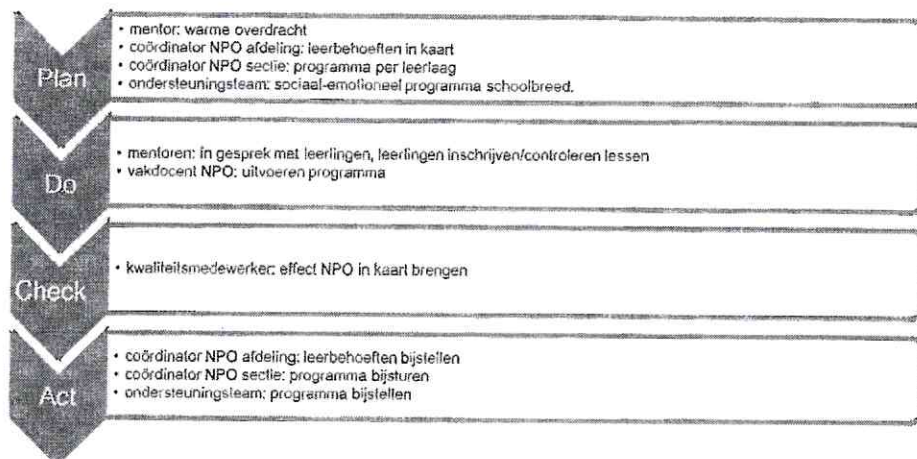
De Nassau werkt voor de evaluatie van het NPO samen met studenten van Avans. Deze studenten brengen het NPO op De Nassau in kaart. Daarnaast evalueren ze het NPO en komen ze met eventuele verbeterpunten. De studenten van Avans nemen hiervoor interviews af bij leden uit de coördinatiegroep. Ook lopen zij mee met enkele NPO-uren en nemen ze onder mentoren een enquête af.

Nassaumenu

Iedere periode is er voor het NPO een Nassaumenu met aanbod op cognitief (secties) vlak, het sociaal emotionele (ondersteuningsteam) en sport en cultuur. Voor de onderdelen sport en cultuur wordt er samengewerkt met externe partijen, zoals De Nieuwe Veste.

Werkwijze

Onderstaande cyclus wordt iedere periode doorlopen:

Eerste resultaten

De ervaringen uit de eerste periodes NPO op De Nassau zijn overwegend positief te noemen. De aandachtspunten die uit evaluaties voortkomen, worden meteen vertaald in het programma voor de tweede periode.

Op De Nassau is NPO uitgerold volgende de PDCA-cyclus. Door een aantal coördinerende docenten is eind vorig schooljaar een plan gemaakt, dat vanaf schoolweek 2 is uitgevoerd. Na iedere periode is dit plan geëvalueerd en bijgesteld voor de volgende periode. De evaluatie heeft plaatsgevonden door een leerling- en docentenenquête.

We hebben tevens gemeten hoe zinvol de leerlingen de NPO-lessen ervaren. Na periode 1 gaven leerlingen een 3,1 (vijfpuntenschaal), na periode 2 was dit een 3,2. Deze vraag is ook gesteld aan docenten. Na periode 1 was de score een 3,7 en na periode 2 een 3,8.

Deze cyclische evaluatieve werkwijze zetten we ook bij de andere perioden van het NPO-programma op De Nassau voort.

4. Visie en besturing

Missie en visie

De Stichting stelt zich ten doel de oprichting en instandhouding van een of meer instellingen voor christelijk voortgezet onderwijs in West-Brabant. Het betreft momenteel één school, De Nassau te Breda.

De missie

De Nassau kenmerkt zich door sfeervol en succesvol onderwijs. Leerlingen en collega's voelen zich thuis op school en kunnen hun talenten ontwikkelen. Wij bereiden jonge mensen dagelijks voor op de veranderende wereld van morgen. Op leven, leren en werken in Nederland, Europa en daarbuiten. Het onderwijs op onze school is actueel, relevant en verhoudt zich sterk tot toekomstgerichte ontwikkelingen. De Nassau heeft een christelijke traditie die we op hedendaagse wijze vormgeven. Dit houdt in dat elke jongere welkom is op onze school, ongeacht levensbeschouwelijke achtergrond of overtuiging. Christelijk betekent op onze school het geloof in een betere wereld en de inzet voor het welzijn van anderen. Dit geeft ruimte aan de bloei van de mens als uniek individu en staat open voor alle mensen, omdat het mensen wil verbinden. Daaruit volgt dat we een open cultuur hebben waarin iedereen zichzelf kan zijn en waar we aandacht, respect en zorg voor elkaar hebben. De Nassau verhoudt zich sterk tot de toekomst en brengt leerlingen en collega's sterk naar de toekomst. Dit motiveert ons dagelijks bij het vormgeven van onze school. Hierbij staan vijf principes centraal die concreet betekenis krijgen binnen ons onderwijs en onze organisatie. De Nassau is vooruitstrevend, vormend, verbindend, verrijkend en versterkend.

Visie

De Nassau wil zich permanent sterk verhouden tot de toekomst. Dit vraagt om een continue analyse van maatschappelijke ontwikkelingen, een goede verbinding met de wereld buiten de school en een adequate vertaling naar ons onderwijs. Zowel het vormgeven van dit proces, als de uitkomsten voor de lespraktijk zijn uitdagend voor leerlingen en collega's. Collega's op De Nassau halen energie uit dit proces en leveren een actieve bijdrage aan onderwijsontwikkeling. Bij deze toekomstgerichte onderwijsontwikkeling staat het belang, de inbreng en het eigenaarschap van de leerling op de eerste plaats. De vijf principes van De Nassau sturen ons dagelijks handelen en geven richting aan ons beleid. Maatschappelijke veranderingen en nieuwe inzichten vertalen wij op adequate wijze naar actueel onderwijs. De waarden die uit onze traditie voortkomen geven wij eveneens op hedendaagse wijze vorm. Dit realiseren wij door de principes en uitgangspunten uit het schoolplan per schooljaar te vertalen naar actieplannen. Zo brengen wij leerlingen en collega's altijd sterk naar de toekomst.

Kernactiviteit

Het verzorgen van goed algemeen voortgezet onderwijs met begeleiding op maat voor leerlingen uit Breda en omgeving door middel van voltijds dagopleidingen.

5. Besturing

5.1 Juridische structuur en interne organisatie

Zoals de naam al aangeeft is de rechtspersoonlijkheid de stichting. Het bestuur van de Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs West-Brabant is het bevoegd gezag van De Nassau. De Stichting, rechtsopvolger van de in 1950 opgerichte Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs voor West-Brabant, is aangegaan voor onbepaalde tijd. Aan de Stichting is verbonden de Stichting Voorzieningsfonds Nassau. De structuur van de Stichting is volgens het Raad van Toezicht-model, met een professioneel bestuur en een (onbezoldigde) Raad van Toezicht. Het collegiaal bestuur is tevens het bevoegd gezag van De Nassau en bestaat uit twee personen, de heren R. Speetjens en J.C.M. Teunissen. Het bestuur fungeert tevens als collegiaal rectoraat van De Nassau.

De Nassau heeft drie afdelingen: mavo, havo en vwo (vwo is inclusief gymnasium en tweetalig onderwijs). Elke afdeling wordt geleid door een directeur, die wordt bijgestaan door twee coördinatoren. Het management van de school bestaat op 31 december 2020 in totaal uit 11 personen (8,3 fte).

Rectoraat:

de heren R. Speetjens en J.C.M. Teunissen;

Directie:

personeel en havo: mevrouw S. Jongejan-Schiffelers;

onderwijs en mavo: de heer W. Herder;

organisatie en vwo: mevrouw J.P.P. Nagtzaam

Coördinatoren:

mavo: mevrouw E. de Jager en de heer P.C. van Harmelen;

havo: mevrouw Y. Brosens en de heer R. Croesen;

vwo: mevrouw N. de Mooij en de heer F.C.W. Gruijters.

Elke afdeling heeft een eigen team van docenten. Voor de "algemene taken" kan elke afdeling een beroep doen op de stafafdelingen van de school (administratie/roosterbureau, secretariaat, facilitaire dienst, systeembeheer, mediatheek en zorg).

5.2 Belangrijkste elementen van het gevoerde beleid

De verdere ontwikkeling van ons burgerschapsonderwijs en de digitale geletterdheid van onze leerlingen is voortvarend ter hand genomen. In het kader van het strategisch personeelsbeleid is volop ingezet op de scholing van de docenten als voorbereiding op de implementatie van de onderwijskaders in het nieuwe schoolplan.

In de nieuwe schoolplanperiode zal afscheid worden genomen van het 50-minuten rooster en zal de gemiddelde schooldag van de leerlingen volgens de drie M's (mentor-major-minor) worden ingedeeld. De mentor gaat daarbij in gesprek met de mentorleerlingen om persoonlijke leerdoelen te formuleren die hun beslag krijgen in de flexband (minor) in het rooster.

De majorband bestaat uit het kerncurriculum van de verschillende vakken dat door alle leerlingen gevolgd wordt. In de flexband is dan ruimte voor maatwerk. Het bestuur is erg verheugd dat we zo'n majeure koerswijziging van de inrichting van ons onderwijs, ondanks alle beperkingen door corona, in samenspraak met alle medewerkers, MR en RvT hebben kunnen ontwikkelen in het afgelopen jaar.

De inzet van laptops in de klas is vanaf schooljaar 2020-2021 praktijk voor alle klassen 1 tot en met 6. We zijn van mening dat de ingeslagen weg van digitalisering de juiste is voor de ondersteuning van ons onderwijs op maat. Het belang van digitalisering heeft zich tijdens de pandemie overtuigend bewezen, en de verdere implementatie is evident. Met het digitaal toetsen is een nieuwe focus ontstaan en is een kopgroep hierin actief aan het ontwikkelen en toepassen van materiaal.

Onderwijsprestaties

De Nassau kende in 2021 wederom een hoge instroom in klas 1, we schreven 353 brugklassers in. In klas 2 en hoger kwamen 25 nieuwe leerlingen naar De Nassau. De uitstroom van leerlingen was 337 (4 minder dan in 2020), 6 leerlingen vervolgden de opleiding op VAVO. Voor de komende jaren verwachten we een stabiel aantal van 1730 leerlingen. Dit geven we vorm door vanaf schooljaar 2022-2023 maximaal 336 nieuwe brugklasleerlingen aan te nemen.

De ontwikkeling van de leerlingenaantallen in de laatste 10 jaren is als volgt:

Tel-datum	B1	M2	M3	M4	H2	H3	H4	H5	V2	V3	V4	V5	V6	Totaal
1-10-12	341	118	*117	*118	142	137	173	*131	71	56	57	60	*48	1569
1-10-13	348	*132	133	117	150	148	172	*149	83	60	47	49	*54	1642
1-10-14	355	127	142	132	159	152	174	*137	83	83	48	47	*51	1691
1-10-15	327	121	136	150	152	170	201	*143	92	65	74	44	*43	1718
1-10-16	324	133	131	*147	131	147	207	*177	91	81	71	66	*41	1747
1-10-17	320	*112	135	*135	147	128	209	*180	86	79	86	72	*58	1747
1-10-18	337	114	129	*144	127	145	165	*184	*91	81	69	88	*70	1744
1-10-19	350	114	129	133	102	123	181	*138	123	85	79	76	*85	1718
1-10-20	376	105	117	128	116	108	154	171	146	118	84	86	*70	1779
1-10-21	353	125	133	*125	120	105	189	*113	152	120	103	110	*70	1818

In de met een * gemerkte aantallen zijn ook vavo-leerlingen opgenomen, de vavo-leerlingen volgen de lessen op de vavo-afdeling van een ROC. Van het totaal van 1818 leerlingen, zijn er 1812 "eigen leerlingen".

Het schooljaar 2020-2021, gestart met 1778 leerlingen (exclusief vavo), waarvan 367 examenleerlingen, levert het volgende beeld op wat betreft aantallen leerlingen.

In de loop van het schooljaar vertrokken 7 leerlingen en kwamen geen bij. Aan het eind van het schooljaar vertrokken 330 leerlingen, waarvan 276 geslaagden. De instroom in schooljaar 2021-2022 was 378, per saldo steeg het leerlingenaantal naar 1812 (exclusief vavo). Het gemiddelde doubleerpercentage in 2020-2021 was 8% (144 doublanten inclusief niet bevorderde vertrekkers). Van de 356 leerlingen die uiteindelijk examens deden op De Nassau is 93% geslaagd (332 leerlingen). Van deze geslaagden vervolgden er 56 hun schoolloopbaan op De Nassau: 36 geslaagden mavo gingen naar havo en 20 geslaagden havo gingen naar vwo.

Onderwijskundige en programmatische zaken

Er is de afgelopen periode hard gewerkt aan het nieuwe schoolplan en de uitvoering hiervan. Dit heeft er toe geleid dat de Nassau in het schooljaar 2022-2023 gaat werken volgens het principe mentor-major-minor. Voor een leerling betekent dit dat samen met de mentor de persoonlijke leerdoelen bepaald worden. De majors worden door alle leerlingen gevolgd. Hierin staat per vak de kern centraal. Middels de minors volgend de leerlingen verdieping of versterking van een vak. De minors zijn dan ook gekoppeld aan de persoonlijke leerdoelen van een leerling.

Om invulling te kunnen geven aan deze manier van werken is het rooster aangepast. Hierin zijn duidelijk de mentoruren, majoruren en minoruren terug te vinden. de digitalisering van het onderwijs en de moderne onderwijstechnieken dragen bij aan onderwijs op maat.

Interne en externe kwaliteitszorg

De zorg voor kwaliteit en het borgen van beleid vraagt om reflectie en evaluatie van alle betrokkenen. Dit is de kern van de lerende organisatie die we willen zijn. Onze cyclus met jaarlijkse actieplannen is hiervoor een belangrijk instrument. Hiernaast maken we gebruik van data, onderzoeken en overlegstructuren. De Inspectie van het Onderwijs, Vensters en onze digitale leeromgeving bieden data die ons zicht geven op de staat van de school. Jaarlijks houden we tevredenheidsonderzoeken onder leerlingen, ouders en medewerkers. De analyse van de data, de uitkomsten van de onderzoeken en de voortgang van de actieplannen staan centraal in gesprekken binnen afdelingen, diensten en vakgroepen. Het gesprek hierover vindt tevens plaats met de leerlingenraad, ouderaad en klankbordgroepen. De conclusies en geleerde lessen krijgen steeds een plek in de nieuwe actieplannen.

Om te kunnen beoordelen of je het goede op de juiste manier doet, is het noodzakelijk om periodiek de staat van de school in beeld te hebben. De beschikbare data dienen daarom op juiste wijze te worden gegenereerd en geanalyseerd. Sinds het schooljaar 2021-2022 heeft De Nassau een kwaliteitsmedewerker aangesteld met als opdracht de kwaliteit van het onderwijs en de organisatie in kaart te brengen en te doen verbeteren.

De kwaliteit van het onderwijs wordt periodiek geëvalueerd aan de hand van de vijf pijlers van het onderwijsresultatenmodel die de Inspectie van het Onderwijs ook gebruikt. Hierbij worden de plaatsing, onderbouwsnelheid, bovenbouwsucces en examenresultaten gebruikt om de kwaliteit van de onderwijsresultaten in kaart te brengen. Aan de hand van deze analyse wordt op team- of sectieniveau gesproken over deze resultaten en worden verbeterplannen vastgesteld voor een komende periode. Kwaliteitsbewustzijn en kwaliteitsgericht handelen staan hierin centraal.

De kwaliteit van de organisatie wordt in kaart gebracht door tevredenheidsonderzoeken uit te voeren onder medewerkers, leerlingen en ouders. In schooljaar 2021-2022 zijn deze tevredenheidsonderzoeken opnieuw opgezet door de kwaliteitsmedewerker. Verbeterpunten die hieruit volgen worden omgezet in verbeterplannen voor het volgende schooljaar of de volgende beleidsperiode. De kwaliteit van de organisatie wordt verbeterd door de invoering en de borging van een kwaliteitssysteem en door een kwaliteitscultuur te implementeren.

Inhoudelijke acties als gevolg van bovenstaande krijgen een plek in de betreffende jaarlijkse actieplannen. Kwaliteitsborging is daarmee doorlopend onderwerp van gesprek binnen de afdelingen en diensten. De zorg voor kwaliteit en de borging van beleid vormt bovendien integraal onderdeel van de verantwoording naar medezeggenschapsraad, raad van toezicht en de Inspectie van het Onderwijs.

Ontwikkelingen bij of in relatie tot verbonden partijen (waaronder samenwerkingsverbanden)

De Nassau hecht als éénpitter veel waarde aan het onderhouden van goede contacten met de volgende partijen

Bestuurlijk Overleg Breda (BOB).

Dit is het overlegplatform van de Bredase schoolbesturen van primair en voortgezet onderwijs. In het BOB wordt het overleg met de gemeente voorbereid en komen onder meer doorlopende leerlijnen en warme overdracht van basis naar voortgezet onderwijs, jeugdzorg, afstemming schoolvakanties en schooladviezen aan de orde.

Coöperatie onderwijshuisvesting Building Breda.

De samenwerking tussen De Nassau en Building Breda heeft De Nassau in de loop van de jaren mooie en functionele gebouwen gegeven. In 2017 werd daar de oplevering van een zonnecentrale, in de vorm van zonnepanelen, op het dak van het gebouw aan de Paul Krugerlaan toegevoegd, nadat eerder al de daken van het gebouw aan de De la Reijweg van zonnepanelen voorzien waren. Inmiddels is er verder een begin gemaakt met de volgende beleidsfase waarin de verdere verduurzaming van de gebouwen en de aanpassing van de gebouwen aan de nieuwe inzichten van goed onderwijs de speerpunten vormen.

Regionaal Samenwerkingsverband Breda e.o. (RSV)

Binnen RSV overleggen de schoolbesturen in de regio Breda over het aanbod aan ondersteuning voor leerlingen die dat nodig hebben. Dat gebeurt onder andere door afspraken over de basisondersteuning voor zorgleerlingen die op elke school aanwezig moet zijn en door het in stand houden van bovenschoolse voorzieningen die een plaats bieden aan leerlingen waarvoor tijdelijk op de eigen school onvoldoende ondersteuningsmogelijkheden zijn. Het RSV heeft de regie bij passend onderwijs en is de beheerder van de extra middelen die daarvoor beschikbaar zijn.

Onder leiding van RSV is het digitaal overdrachtdossier, voor de overstap van de leerlingen van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs, inmiddels gemeengoed geworden. Vrijwel alle scholen maken hier gebruik van.

ZeeBra-overleg

De Nassau maakt deel uit van het zogenaamde "ZeeBra-overleg". In dit informele kader komen rectoren/bestuurders van zelfstandige scholen voor voortgezet onderwijs in Zeeland en Brabant regelmatig bijeen voor collegiale consultatie. Waar dat zinvol is treedt ZeeBra gemeenschappelijk op naar overheden en andere organisaties.

VAVO

Met twee ROC's heeft De Nassau overeenkomsten gesloten die het mogelijk maken dat leerlingen van De Nassau via een VAVO-traject alsnog hun diploma halen. Deze weg wordt alleen bewandeld als gezakte leerlingen meer kansen maken om op deze wijze alsnog hun diploma te halen.

Maatschappelijke oriëntatie

De Nassau bereidt leerlingen voor op het samenleven in een steeds veranderende globaliserende en digitaliserende wereld. Niemand wordt als een volwaardig burger geboren. Wij vinden het dus belangrijk dat leerlingen kennis opdoen en tevens vaardigheden en houdingen ontwikkelen waarmee ze kunnen functioneren in en deelnemen aan de Nederlandse democratische rechtsstaat en pluriforme samenleving.

Dit houdt in dat leerlingen kennis hebben van en respect hebben voor de basiswaarden van de democratische rechtsstaat (menselijke waardigheid, vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit) en de grondrechten. Leerlingen leren hun eigen mening te vormen, zich te verplaatsen in het perspectief van anderen en het respecteren van andere meningen. Daarnaast leren leerlingen over de spelregels en instituties van de democratische rechtsstaat, zodat ze leren op welke wijze de basiswaarden zich vertalen naar de praktijk.

In onze pluriforme samenleving is er ruimte voor verschillen. Op De Nassau hebben we aandacht en respect voor elkaar en elkaars verschillen. Dit krijgt onder andere vorm in de oprichting van een Gender and Sexuality Alliance (GSA) en aandacht voor diversiteit in de lessen en begeleiding. Samen zorgen we voor een prettige school. Tevens zoeken we verbinding en leveren een bijdrage aan de wereld om ons heen. Dit krijgt mede vorm in een jaarlijks goed doel dat we omarmen, dit zorgt voor bewustwording bij onze leerlingen en levert iets op voor het betreffende doel.

In de digitaliserende samenleving, is sprake van medialisering. Wij zijn vooruitstrevend in de digitalisering van ons onderwijs. Dit vraagt om digitale geletterdheid en mediawijsheid. Dit betekent dat we leerlingen in speciale lessen kennis en vaardigheden laten opdoen, zodat ze actief, kritisch en bewust kunnen deelnemen aan de mediasamenleving.

Burgerschapsonderwijs op De Nassau bestaat uit twee aspecten:

- Het leren van burgerschapsinhouden (democratie, rechtsstaat en de daar bijbehorende grondrechten);
- Het vaardig worden in de manieren waarop mensen met elkaar en verschillen omgaan (denk aan: besluitvorming, discussies en conflicten)

De samenleving waarin we leven kent een complex karakter. Om de samenleving te kunnen begrijpen, is het van belang deze vanuit verschillende perspectieven te bekijken. Het betreft het sociaal-cultureel, sociaal-economisch, politiek-juridisch, historisch (vergelijkend) en geografisch (vergelijkend) perspectief. Deze perspectieven hebben een plek in de gammavakken en de talen en leiden tot een zo volledig mogelijk beeld van de wereld om ons heen. Tevens start elke dag met een Goedemorgenfilmpje waarin vaak de actualiteit centraal staat.

Naast dat er binnen deze vakken aandacht is voor de burgerschapsinhouden is er binnen De Nassau Academie ook aandacht voor burgerschap. Dit is terug te zien in het keuzeaanbod van de minors waarin aspecten van politiek, democratie, rechtsstaat en media zijn geïntegreerd. Ook wordt de verbinding gezocht met de wereld om ons heen door middel van samenwerkingsverbanden met instanties uit de omgeving. Binnen De Nassau Academie staan Academiethema's centraal die contexten bieden voor het burgerschapsonderwijs op De Nassau. De Academiethema's slaan een brug tussen alle (clusters van) vakken.

Het onderwijs op De Nassau is vormend. Binnen de school is er ruimte voor de leerling om zich te ontwikkelen als unieke burger. Participeren in de samenleving leer je niet alleen maar uit het boek of van een scherm. Op De Nassau is er ruimte en stimuleren we je om je in de praktijk te ontwikkelen als burger en eigen keuzes te maken. Leerlingen kunnen deelnemen aan het debatteam om hun argumentatievaardigheden te versterken, zich verkiesbaar stellen voor de Medezeggenschapsraad, leerlingenraad of participeren in de klankbordgroep van een afdeling.

Sinds schooljaar 2021-2022 is een coördinator aangesteld die structureel werk maakt van – de borging van – het beleid ten aanzien van burgerschap. Voor dit beleid zijn de volgende ambities en doelstellingen geformuleerd :

- Burgerschap is verankerd in het curriculum
- Burgerschap is integraal onderdeel van de schoolcultuur
- De leerling leert een bijdrage te leveren aan de samenleving op micro-, meso- en macroniveau
- Het burgerschapsonderwijs sluit aan op de actualiteit en maatschappelijke ontwikkelingen

Deze ambities en doelstellingen worden geconcretiseerd in jaarlijkse actieplannen.

Afhandeling van klachten

De Nassau kent een klachtenregeling voor ouders/leerlingen en een voor medewerkers. Er bestaat een onafhankelijke klachtencommissie voor medewerkers en een voor ouders/leerlingen. Ook kent de school interne en externe vertrouwenspersonen. Er vond ook in 2021 weer een evaluatie van het functioneren van de klachtenregeling plaats.

Op beide onafhankelijke klachtencommissies werd in 2021 geen beroep gedaan.

Maatschappelijk ondernemen

Binnen de Nassau hechten we waarde aan verbinding met en het leveren van een bijdrage aan de maatschappij. Dit krijgt mede vorm in een jaarlijks goed doel dat we omarmen, dit zorgt voor bewustwording bij onze leerlingen en levert iets op voor het betreffende doel. Daarnaast zijn de Academie Avonden toegankelijk alle Bredanaars en heeft een dag ik het teken van 75 jaar vrijheid gestaan in samenwerking met Breda University.

6. Governance

De Raad van Toezicht past de Code Goed Onderwijsbestuur VO onverkort toe. Hierop zijn geen afwijkingen geweest in 2021.

De Nassau is een zelfstandige school, een een-pitter. De Nassau past geen horizontale verantwoording toe.

De Raad van Toezicht bestond in 2021 uit vijf personen
Dhr. C.A.G. Bioch, Mevr. T. Fuhring-Holzhaus, Dhr. P.P.M.H. van Hooff, Dhr. L. Verheijen en Mevr. A. Wassing

Overzicht hoofd- en nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht in 2021

Naam	Hoofd functie	Nevenfunctie
Dhr. C.A.G. Bioch	Directeur Westpoort Vastgoed, Breda	Bestuurslid Stichting Protestantse Begraafplaats 'Haagveld' Breda Lid raad van toezicht SOVAK te Terheijden
Mevr. T. Fuhring-Holzhaus	Hoofd Operatiekamers Elisabeth TweeSteden Ziekenhuis, Tilburg	-
Dhr. P.P.M.H. van Hooff		Voorzitter klachten-/geschillen commissies Curio Lid raad van toezicht De Mastboom-Brosens Stichting Adviseur Liesker Procesfinanciering
Dhr. L. Verheijen		
Mevr. A. Wassing	Interimmanager Diafero Consult Bron- en contactonderzoeker GGD West-Brabant	Bestuurslid Stichting ABC Afdelingsvoorzitter Zonnebloem Breda

Er zijn geen conflicterende nevenfuncties.

7. Verslag Raad van Toezicht

Gedurende het verslagjaar bestond de Raad van Toezicht uit vijf leden. Ook in dit jaar stelde de omgang met Covid-19 de hele Nassaugemeenschap weer voor grote uitdagingen. De Raad heeft met waardering en respect vastgesteld dat leerlingen, ouders en alle medewerkers van deze gemeenschap zich enorm hebben ingespannen de nadelige gevolgen van Covid-19 en van de daarmee samenhangende maatregelen zoveel mogelijk te beperken. Dat heeft van iedereen veel inspanningen, creativiteit en doorzettingsvermogen gevraagd. In het overleg van Raad en Bestuur is telkens uitvoerig stil gestaan bij de mogelijkheden het onderwijs en de vorming van de leerlingen en de gerechtvaardigde belangen van de medewerkers zoveel mogelijk te waarborgen

De Raad heeft vijfmaal vergaderd in aanwezigheid van de leden van het Bestuur, waarvan één vergadering met de Directie. Een van de vergaderingen vond digitaal plaats. In 2020 heeft de Raad uit zijn midden een auditcommissie ingesteld, bestaande uit twee leden van de Raad. Deze commissie overlegt meermalen per jaar met de portefeuillehouder financiën van het Bestuur en de controller en eenmaal per jaar met de accountant.

De ervaringen met deze commissie zijn positief, zowel aan de zijde van de controller, van de betrokken portefeuillehouder als van de Raad.

De auditcommissie heeft met de externe accountant overlegd over de jaarrekening 2020. Op voorstel van de commissie heeft de Raad de jaarrekening 2020 goedgekeurd. De Raad heeft de financiële kwartaalrapportages en de begrotingen besproken. Op basis van de bevindingen van de auditcommissie heeft de Raad in haar vergadering vastgesteld dat het bestuur de publieke middelen rechtmatig heeft verkregen en doelmatig zijn aangewend. Ook heeft de Raad de meerjarenbegroting goedgekeurd.

Mede op grond van de positieve ervaringen met de auditcommissie heeft de Raad in samenspraak met het Bestuur besloten tot het instellen van een commissie kwaliteit die zich vooral richt op de kwaliteitszorg in het onderwijs op De Nassau. Deze commissie bestaat uit één lid van de Raad, de portefeuillehouder kwaliteit van het Bestuur en de in de loop van het verslagjaar aangestelde medewerker kwaliteit. Naar verwachting kunnen in 2022 de eerste ervaringen met deze commissie worden geëvalueerd.

Ten behoeve van de evaluatiegesprekken die enkele leden van de Raad jaarlijks voeren met de leden van het Bestuur, is in overleg met dezen besloten in de organisatie feedback te vragen over het functioneren van de leden van het Bestuur. De verwachting is dat die gesprekken daardoor meer diepgang kunnen krijgen en de bestuurders kunnen helpen bij de reflectie op het eigen functioneren. In 2022 zullen de eerste gesprekken op deze basis worden gevoerd.

Tegen de achtergrond van de toenemende eisen die in de maatschappij worden gesteld aan de uitoefening van toezichthoudende functies, heeft de Raad besloten met ingang van het verslagjaar een vergoeding aan de leden van de Raad toe te kennen.

De Raad heeft eenmaal vergaderd met de Medezeggenschapsraad. Vanwege de omstandigheden heeft deze vergadering digitaal plaats gevonden. Daarnaast heeft de voorzitter van de Raad met de voorzitter van de MR overleg gehad over lopende zaken. Het overleg met de Medezeggenschapsraad heeft plaats buiten aanwezigheid van het Bestuur. De daarbij aan de orde komende onderwerpen zijn met het Bestuur besproken.

De voorzitter heeft in verband met de coronamaatregelen alleen telefonisch contact gehad met de voorzitter van de Ouderraad.

De Raad is als interne toezichthouder kritisch op het eigen functioneren en dat van de individuele leden. De Raad heeft zijn taken uitgeoefend conform de code Goed Onderwijsbestuur VO. Wel is bij de zelfevaluatie de rolvastheid van de Raad aan de orde geweest. Hoe blijft de Raad aan relevante informatie komen om haar taak optimaal te kunnen vervullen waarbij de rolhygiëne ten opzichte van het bestuur gewaarborgd blijft. Om de toezichthoudende taak van de Raad beter vorm te kunnen geven is er een auditcommissie en een commissie kwaliteit ingesteld. Binnen deze commissies vindt het inhoudelijke gesprek plaats tussen de portefeuillehouder vanuit het bestuur en de Raad, het hoofd bedrijfsvoering en de medewerker kwaliteit. Op deze wijze wordt de Raad optimaal geïnformeerd over de doelmatige besteding van de middelen en de onderwijskwaliteit en kan zij beter vorm geven aan haar toezichthoudersrol op. Als gevolg van de coronamaatregelen is de zelfevaluatie met begeleiding van een externe partij verschoven naar 2022.

In het kader van de WNT-norm heeft De Raad op basis van de Omschrijving Complexiteitspunten vastgesteld dat er sprake is van 9 complexiteitspunten.

Het aantal complexiteitspunten van 9 komt overeen met een bezoldigingsmaximum van € 168.000 (klasse D). De Raad heeft vastgesteld dat er in 2021 geen bestuurders zijn die een totale bezoldiging boven dit maximumbedrag hebben ontvangen en daarmee de WNT-norm goedgekeurd.

De Raad heeft zijn taken uitgeoefend conform de code Goed Onderwijsbestuur VO.

Het rooster van aftreden:

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
G. Bioch			X				O
T. Fuhring		O					
P. van Hooff				O			
A. Wassing			X				O
L. Verheijen	X				O		

X= reglementair herkiesbaar

O= reglementair niet herkiesbaar

8. Internationalisering

Dit jaar hebben we helaas een pijler van onze internationalisering geen doorgang kunnen laten vinden door de coronacrisis. Het gaat hierbij om de Romereizen voor alle afdelingen en de TTO-reizen en uitwisselingen.

9. Risicomanagement

Eind 2021 is een risico-inventarisatie opgesteld. Deze inventarisatie zal met de auditcommissie verder besproken worden en daarna door het bestuur en Raad van Toezicht geaccordeerd worden.

De inventarisatie zal de basis zijn voor de hoogte van de algemene reserve. Wanneer uit de analyse blijkt dat de algemene reserve hoger dient te zijn dan de signaleringswaarde aangeeft, dan zal het streven ook zijn naar een hogere algemene reserve.

Voor de bewaking van de uitputting van de begroting wordt gebruikgemaakt van kwartaalrapportages. Na afloop van elk kwartaal ontvangen bestuur en raad van toezicht een overzicht van de tot en met het betreffende kwartaal gerealiseerde bedragen, afgezet tegen de vastgestelde begroting. Op deze wijze worden eventuele grote afwijkingen al in de loop van het kalenderjaar zichtbaar.

In het betaalproces is sprake van functiescheiding in die zin dat de medewerkers van de financiële administratie de betaalopdrachten klaarzetten en het bestuur vervolgens de betaling middels een eigen account daadwerkelijk uitvoert.

Belangrijkste risico's.

De risico's die het vaakst genoemd werden zijn: bekostiging die ontoereikend is in het licht van de doelstellingen, (sterke) terugloop van het aantal leerlingen en problemen met het personeel, waaronder een hoog ziekteverzuim, maar ook het moeilijk kunnen vinden van geschikte medewerkers. In het licht van de vereenvoudiging van de bekostiging, die voor De Nassau een substantieel hogere bekostiging impliceert, kan het eerstgenoemde risico inmiddels als ondergeschikt beschouwd worden.

Welke risico's kunnen wel onderscheiden worden en zijn opgenomen in de hierboven genoemde risico-inventarisatie:

A	Risico's ten aanzien van de leerlingen
1	<u>Daling leerlingenaantallen</u> Bij een daling van het aantal leerlingen door demografische ontwikkelingen, is er sprake van een vertraagd effect dat leidt tot een afname van de bekostiging en kan een fors effect hebben omdat de kosten gelijk blijven.
2	<u>Concurrentie</u> Door een verslechterde concurrentiepositie kan het leerlingenaantal onder druk komen staan. Hierdoor kan de bekostiging achterblijven bij gelijkblijvende kosten.
3	<u>Ongewenst gedrag leerling(en)</u> Door ongewenst gedrag van leerlingen kan er imagoschade ontstaan waardoor aanmeldingen kunnen afnemen
4	<u>Te kleine klassen</u> Door ongunstige verdeling van leerlingen over de afdelingen en leerjaren zijn er meer docenten nodig. Hierdoor lopen de kosten niet in de pas met de bekostiging.

B	Risico's ten aanzien van personeel
1	<u>Ziekteverzuim</u> Door ziekteverzuim is vervanging noodzakelijk. Vervanging brengt hogere loonkosten met zich mee.
2	<u>Leeftijdsopbouw personeelsbestand</u> De opbouw kan specifieke financiële risico's met zich meebrengen, zoals jaarlijks fluctuerend ouderschapsverlof en gratificaties. Ook bereiken medewerkers steeds minder vaak ongeschonden de pensioengerechtigde leeftijd. Kosten voor vervanging zijn dan noodzakelijk.
3	<u>Kwaliteit personeel</u> Onvoldoende functionerend personeel stroomt uit wat kosten zoals transitievergoedingen en uitkeringskosten met zich meebrengt. Het werven van voldoende gekwalificeerd personeel lukt niet door krapte arbeidsmarkt. Hierdoor zijn er meer dan gewenst uitzend -en detachingsconstructies noodzakelijk. De gemiddelde kosten per les stijgen.
4	<u>Instroom in WGA/WIA</u> Bij meer instroom in de WGA/WIA zal de premie in de toekomst stijgen. Daarnaast zal bij personeel dat niet volledig arbeidsongeschikt is sprake zijn van beperkte inzetbaarheid, vervangend personeel is noodzakelijk.
5	<u>Ongewenst gedrag medewerker</u> Door ongewenst gedrag van medewerker(s) kan er imagoschade ontstaan waardoor aanmeldingen kunnen afnemen

C	Risico's ten aanzien van gebouwen, inventaris en ICT
1	<u>Building Breda</u> De samenwerking binnen de corporatie Building Breda en met de gemeente verloopt niet naar wens. Hierdoor zijn er onvoldoende middelen beschikbaar voor adequate huisvesting.
2	<u>Toekomstige investeringen</u> Vervanging van bestaande inventaris door moderne middelen die voldoen aan de tijdseisen kan duurder uitpakken dan voorzien
3	<u>Cyberaanvallen</u> Onderwijsinstellingen zijn aantrekkelijk voor cybercriminelen vanwege de enorme hoeveelheid (gevoelige) persoonsgegevens. Bij een aanval is het mogelijk dat de school moet sluiten.
4	<u>Investeringen ICT</u> Er kunnen extra investeringen in ICT noodzakelijk zijn om ambitieuze plannen te realiseren. Er kunnen meer middelen nodig zijn dan dat uit de gewone bekostiging vrijgemaakt kunnen worden.

D	Risico's ten aanzien van de organisatie
1	<u>Kwaliteit bestuur en directie</u> Een onvoldoende op haar taak toegerust bestuur en directie kent zijn weerslag in de gehele organisatie. Onvrede van personeel en ouders kunnen hier een gevolg van zijn
2	<u>Kwaliteit van de bedrijfsvoering</u> Een onvoldoende kwaliteit van de bedrijfsvoering kan leiden tot onnodige kosten en ondoelmatige besteding van middelen.
3	<u>Beleidsplannen</u> Onvoldoende vertaling van de beleidsuitgangspunten naar concrete doelen en resultaten, vastgelegd in jaarplan, begroting, budgetten, directiecontracten leidt tot stagnatie van de organisatie.

E	Risico's ten aanzien van de kwaliteit van het onderwijs
1	<u>Beoordeling van de onderwijsinstelling door de Inspectie van het Onderwijs</u> Het oordeel van de Inspectie van het Onderwijs is een belangrijke graadmeter voor ouders bij de keuze voor een onderwijsinstelling.
2	<u>Kwaliteit onderwijskundig beleid</u> De keuze van ouders voor een onderwijsinstelling wordt medebepaald door de kwaliteit van het onderwijskundig beleid, de onderwijsvormen etc.
3	<u>Onderwijskundige vernieuwingen</u> Het innoverend vermogen van de instelling is medebepalend voor een duurzame aantrekkingskracht op nieuwe leerlingen. Voor onderwijsconcepten, zoals zorgbeleid en gedifferentieerde werkvormen moet aansluiting worden gezocht bij de behoeften van zowel huidige als toekomstige ouders en leerlingen.

10. Risicoprofiel

De benoemde risico's in hoofdstuk 9 zijn middels het handboek risicomanagement van de VO-Raad beoordeeld en in klassen ingedeeld. Door hier een financieel gevolg aan te geven is er een minimaal eigen vermogen bepaald.

Rubriek	Aard risico	Inschatting risico				
		Zeet laag	Laag	Midden	Hoog	Zeet hoog
A1	Daling leerlingenaantallen				x	
A2	Concurrentie				x	
A3	Ongewenst gedrag leerlingen		x			
A4	Te kleine klassen		x			
B1	Ziekteverzuim			x		
B2	Leeftijdsopbouw personeelsbestand			x		
B3	Kwaliteit personeel				x	
B4	Instroom WGA/WIA		x			
B5	Ongewenst gedrag medewerker				x	
C1	Building Breda		x			
C2	Toekomstige investeringen		x			
C3	Investeringen ICT		x			
D1	Kwaliteit bestuur en directie				x	
D2	Kwaliteit van de bedrijfsvoering				x	
D3	Beleidsplannen		x			
E1	Beoordeling van de onderwijsinstelling door de Inspectie van het Onderwijs				x	
E2	Kwaliteit onderwijskundig beleid			x		
E3	Onderwijskundige vernieuwingen			x		

Om de financiële gevolgen in kaart te brengen, is er per risicoklasse een percentage bepaald dat aan de begrotingsomvang gekoppeld is. Er is uitgegaan van de een begrotingsomvang van € 16.000.000

Risico	Financieel gevolg	Percentage van de begroting
Zeet laag	€ 8.000	0,05%
Laag	€ 32.000	0,2%
Midden	€ 80.000	0,5%
Hoog	€ 160.000	1%
Zeet hoog		>1%

Indien een risico als zeer hoog bestempeld wordt, is het aan te raden hier het maximale financiële gevolg aan te geven.

Enkele risico's hebben als ze zich voordoen een meerjarig effect op de organisatie. Deze risico's zijn vermenigvuldigd met factor 2,5. De meeste organisaties hebben het structurele effect van het risico na 2,5 jaar in de begroting opgenomen.

Beheersing van de risico's

	Risico	Beheersmaatregelen
A	Risico's ten aanzien van de leerlingen	• Monitoring van leerlingenprognoses • Wervingscampagne en diverse activiteiten voor nieuwe leerlingen • Realistische begroting rondom bekostiging
B	Risico's ten aanzien van personeel	• Verzekeren WGA • Opbouwen netwerk optimalisering werving & selectie beleid • Vroegtijdige signalering middels cyclisch overleg medewerker-leidinggevende
C	Risico's ten aanzien van gebouwen, inventaris en ICT	• Belangrijke applicaties met gebruikersgegevens ondergebracht bij externe partijen • Stevige liquiditeitspositie
D	Risico's ten aanzien van de organisatie	• Werkprocessen worden geëvalueerd en bijgesteld • Multidisciplinaire werkoverleggen voor vroegtijdige signalering • Kwetsbare functies krijgen een back-up
E	Risico's ten aanzien van de kwaliteit van het onderwijs	• Aanstellen kwaliteitsmedewerker • Commissies onderwijs op diverse aandachtsgebieden

Bepaling gewenst eigen vermogen bij deze risico inventarisatie

Risico	Aantal incidenteel	Aantal met langdurig effect (factor 2,5)
Zeet laag	-	-
Laag	6	1
Midden	3	1
Hoog	1	6
Zeet hoog	-	-

Dit geeft een gewenst eigen vermogen voor de Nassau van € 3.272.000

Het risicoprofiel wordt als vast agendapunt besproken met het bestuur en hoofd Bedrijfsvoering. Indien noodzakelijk wordt er bijgestuurd.

11. Bedrijfsvoering

11.1 Personeel

Aantallen, leeftijdsverdeling en in- en uitstroom.

Op peildatum 1 oktober 2021, waren er 186 personeelsleden in dienst van de Nassau. Daarnaast maakt De Nassau incidenteel gebruik van uitzendkrachten, met name voor schoonmaak en OP ter vervanging van ziekte. Indien nodig worden toezichthouders ook via het uitzendbureau ingezet. De volgende gegevens zijn gebaseerd op de 186 personeelsleden met in totaal 162 wtf.

Dat waren 77 mannen en 109 vrouwen. De gemiddelde leeftijd bedroeg per die datum 42 jaar en 5 maanden; voor de functiecategorie bestuur/directie was dit 46 jaar en 2 maanden, voor de functiecategorie onderwijzend personeel 40 jaar en 5 maanden en voor onderwijsondersteunend personeel 48 jaar en 1 maand.

De verdeling over de onderscheiden personeelscategorieën directie, onderwijzend personeel en onderwijsondersteunend personeel en respectievelijk mannen en vrouwen en fulltime of parttime dienstverband is als volgt.

Personeel	vrouwen fulltime	vrouwen parttime	Mannen Fulltime	mannen parttime
Bestuur / Directie	2	0	3	0
Onderwijzend*	23	57	44	12
Onderwijsondersteunend*	2	25	17	1

* inclusief vervanging

In 2021 zijn 35 medewerkers in dienst gekomen, en er zijn 28 medewerkers vertrokken, waaronder 8 vervangers.

Ziekteverzuim

Zoals in het vorige jaarverslag aangekondigd maken we vanaf verslagjaar gebruik van de verzuimstatistiek uit AfasInsite om het ziekteverzuim te berekenen. In 2021 was het ziekteverzuim weer laag te noemen (2,96%), er was een daling t.o.v. 2020 (4,3%).

Waar mogelijk worden aanpassingen aan gebouw, inrichting of werktijden aangebracht teneinde het functioneren van (gedeeltelijk) arbeidsongeschikten mogelijk te maken.

Middels de RI&E (RisicoInventarisatie&Evaluatie) en door veelvuldig informeel en formeel contact tussen medewerkers en directie houdt de directie de vinger aan de pols van het welbevinden van de medewerkers.

Functiemix

Omdat de extra personele middelen ten behoeve van de functiemix voor De Nassau niet toereikend zijn om de oorspronkelijke doelstellingen te behalen, zijn er maatwerkafspraken gemaakt met de PMR. Deze maatwerkafpraak voor De Nassau is als volgt vastgelegd.

Gewijzigde doelstelling

Deze instelling heeft op 8 oktober 2014 met instemming van de PMR en/of vakbonden nieuwe streefwaarden vastgesteld. De gewijzigde doelstelling voor de functiemix is als volgt:

<u>Salarisschaal</u>	<u>Doelstelling</u>
LB	46,0%
LC	16,0%
LD	33,0%

Zoals duidelijk is, telt dit op tot 95%. Deze discrepantie is vanaf het begin in de overzichten, die op de officiële website (<http://functiemix.test.qdelft.nl/zoeken.aspx?action=reset>) gepubliceerd worden, opgetreden, omdat enkele directieleden daarin onterecht worden meegeteld (en wel als categorie LE: 5%).

Gecorrigeerd voor deze fout, is de officiële doelstelling LB 48% - LC 17% - LD 35% met als functiemixwaarde $2 \times 35 + 1 \times 17 = 87$.
Op 1 oktober 2021 was de werkelijke verdeling LB 47,6% - LC 25,5% - LD 26,9% met als functiemixwaarde $2 \times 2269 + 1 \times 25,5 = 79,3$

Met name het vertrek van enkele docenten LD is in 2021 nog niet opgevangen door nieuwe benoemingen in LD. Nieuwe docenten die in 2021 starten op de Nassau, zijn met name jonge docenten die ingeschaald zijn in LB. Jaarlijks wordt er bekeken welke docenten een stap kunnen maken richting een hogere schaal, waardoor de functiemixwaarde van 87 binnen bereik blijft. Er zullen echter geen benoemingen plaatsvinden enkel en alleen om aan de functiemix te voldoen. De betreffende docenten moeten aantonen te voldoen aan de functieomschrijving die hoort bij de betreffende schaal.

CAO

De bepalingen van de CAO VO 2020, met een formele looptijd tot en met 31 december 2020, zijn van kracht gebleven na 2020 in afwachting van een nieuwe CAO.

Personele (loon)kosten en subsidie.

De gemiddelde personeelslast (GPL), dat wil zeggen de totale kosten voor één jaar bij een volledig dienstverband, bedroegen voor De Nassau in 2021 voor de verschillende categorieën achtereenvolgens (de cijfers van 2020, 2019 en 2018 zijn ter vergelijking opgenomen):

	2021	2020	2019	2018
Directie	101.945	98.750	97.500	97.500
Onderwijzend personeel	80.225	80.450	77.400	76.400
Onderwijsondersteunend personeel	54.500	52.750	51.800	49.400

De vergoeding van het Rijk was in 2021 gebaseerd op een GPL van

	2021	2020	2019	2018
Directie	117.500	110.500	107.100	103.835
Onderwijzend personeel	99.600	93.700	90.400	87.495
Onderwijsondersteunend personeel	54.900	51.600	50.000	48.495

Een kanttekening hierbij. We zetten al vele jaren andere aantallen van de verschillende personeels-categorieën in, dan de aantallen uit de bekostigingssystematiek: meer onderwijsondersteunend personeel, meer onderwijzend personeel. Meer onderwijsondersteunend personeel omdat we meer werkzaamheden zelf doen en niet uitbesteden (salarisadministratie, schoonmaak, systeembeheer). Meer onderwijzend personeel als logische consequentie van het beleid waarin het onderwijs centraal staat. Het verschil tussen de bekostiging voor 1 fte en de kosten voor 1 fte maakt de inzet van meer dan de aantallen uit de bekostigingsberekening mogelijk. In de bekostigingssystematiek vanaf 2022 zal het leerlingenaantal niet meer vertaald worden in aantallen fte in verschillende personeels-categorieën, die via de GPL dan weer omgezet worden in een bekostiging per personeels-categorie, maar komt er een bedrag per leerling. Het hierboven gebruikte onderscheid tussen de baten per fte per categorie kan dan ook vanaf dat jaar niet meer gemaakt worden.

De totale personele lasten stegen van € 11.741.000 in 2020 naar € 12.289.000 in 2021 (4,7%).

Het gevoerde beleid betreffende de beheersing van uitkeringen na ontslag

De Nassau onderkent dat goed onderwijs staat of valt met goed personeel. Daarom is het werven en behouden van uitstekende nieuwe collega's een speerpunt. Helaas moeten we ondanks al onze inspanningen om de nieuwelingen op maat te begeleiden in enkele gevallen toch afscheid nemen van personeelsleden, in 2021 waren dit 3 medewerkers. Vijfentwintig procent van de kosten van werkloosheidsuitkeringen wordt direct bij het betreffende bevoegd gezag in rekening gebracht. Deze individuele verrekening bedroeg in 2021 in totaal € 17.005. In 2021 is € 151.200 collectief verrekend (= ingehouden) met de bekostiging.

11.2 Financieel

Financiële situatie op balansdatum

Geconsolideerde balans	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Vaste activa	2.434.623	2.245.166
Vlottende activa	<u>4.515.104</u>	<u>3.614.343</u>
Totaal	6.949.727	5.859.509
Eigen vermogen	5.416.773	4.258.701
Voorzieningen	504.332	629.794
Kortlopende schulden	<u>1.028.622</u>	<u>971.014</u>
Totaal	6.949.727	5.859.509

Geconsolideerde staat van baten en lasten (en begrote bedragen 2020 en 2021)

	realisatie 2021 €	realisatie 2020 €	begroot 2021 €	begroot 2020 €
Baten, Rijksbijdrage	15.584.935	13.492.648	14.005.920	13.162.690
Overige baten	381.375	540.187	613.962	733.658
Personele lasten	12.289.291	11.740.714	12.253.000	11.454.400
Afschrijvingen	482.778	468.960	497.033	485.096
Huisvestingslasten	686.014	490.299	486.719	459.402
Overige materiële lasten	1.403.984	1.348.936	1.638.394	1.612.308
Saldo baten en lasten	1.104.243	-/- 16.074	-/-255.264	-/- 114.858
Financiële baten en lasten	<u>53.829</u>	<u>-/- 23.175</u>	<u>0</u>	<u>500</u>
Resultaat	1.158.072	-/- 39.249	-/-255.264	-/- 114.358

Uit de balans en de staat van baten en lasten volgen onderstaande kengetallen:

	<u>signaleringswaarde</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Solvabiliteit = eigen vermogen / balanstotaal	< 0,3	0,78	0,73
Liquiditeit = vlottende activa / vlottende passiva	< 0,75	4,39	3,72
Huisvestingsratio = huisvestingslasten + afschrijving gebouwen en terreinen / totale lasten	> 0,10	0,05	0,04
Weerstandvermogen = eigen vermogen / totale baten	< 0,05	0,34	0,30
Rentabiliteit = resultaat / totale baten	3-jarig < 0,0	0,017	-0,003
	2-jarig < -0,05	0,035	-0,011
	1-jarig < -0,10	0,073	-0,003

Het resultaat van de deelneming (de Stichting VFN) is dit jaar positief met een bedrag van € 52.102

De solvabiliteit is goed, de rentabiliteit is 0,073, de liquiditeit is hoog te noemen.

Financiële gang van zaken gedurende het verslagjaar

De loonkosten vormen de grootste kostenpost. De totale personele lasten stegen van € 11.741.000 in 2020 naar € 12.289.000 in 2021 (4,7%).

Vooral als gevolg van een loonsverhoging met 1,5% per 1 oktober 2021 en een grotere formatie. Ook de verhoging van de eindejaarsuitkering (naar 8,33%) en een eenmalige uitkering van € 800 per 1 wtf in oktober 2021 zorgden voor een stijging van de lasten.

De loonkosten zijn ongeveer 84% van de totale lasten.

Door een extra bijdrage vanuit het Rijk per leerling voor het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) stegen de baten voor personeel flink. Deze extra inkomsten worden ingezet om leerlingen extra te ondersteunen op zowel cognitief als sociaal-emotioneel vlak. De gelden die in enig boekjaar niet uitgegeven zijn aan dit programma worden in de bestemmingsreserve NPO toegevoegd.

Op materieel gebied zijn een aantal opvallende zaken te noemen. Door de pandemie moesten er meerdere extra ruimten gehuurd worden om leerlingen fysiek op locatie toetsen en examens te kunnen laten maken. Dit zorgde voor een stijging van de huurlasten. Daarnaast zijn de energielasten gestegen.

Door de coronamaatregelen vielen in 2021 de studieweken en het merendeel van de leerlingexcursies weg. Hierdoor bleven zowel de baten als de lasten achter op de begroting.

Met betrekking tot leerlingactiviteiten heeft de Nassau op de momenten dat de maatregelen het toe lieten, diverse activiteiten georganiseerd. Deze activiteiten waren gericht op het weer samen zijn, de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen na de lange periode van online lessen en de onderlinge verbinding met elkaar. De lasten van leermiddelen waren opnieuw hoger dan begroot.

De stichting VFN heeft het jaar 2021 met een positief resultaat van € 52.100 afgesloten.

De totale exploitatie sloot met een positief saldo van € 1.158.100, als volgt samengesteld.

	<u>Stichting</u>	<u>Stichting VFN</u>	<u>Geconsolideerd</u>
	€	€	€
personeel	1.356.300	0	1.356.300
materieel	-/- 250.300	-/- 1.700	-/- 252.000
financieel	0	53.800	53.800
resultaat	1.106.000	52.100	1.158.100

12. Toegankelijkheid en toelatingsbeleid

De Nassau is toegankelijk voor alle leerlingen die respect hebben voor de identiteit van de school en die een passend niveau hebben. Voor de vaststelling van het niveau wordt uitgegaan van het advies van de basisschool. In de praktijk betekent dit dat leerlingen worden toegelaten met minimaal een mavo-advies en een goede onderbouwing daarvan door de basisschool.

De invoering van Passend Onderwijs per 1 augustus 2014 heeft geen wijziging gebracht in het toelatingsbeleid. Binnen het regionaal samenwerkingsverband wordt in goed overleg een situatie nagestreefd waarin alle leerlingen op een voor hen geschikte school worden toegelaten/geplaatst.

13. Duurzaamheid

Met ingang van schooljaar 2020-2021 is de bedrijfsauto van De Nassau volledig elektrisch. Verder is de duurzaamheid een prominent en terugkerend item bij interne verbouwingen. Zo hebben we bij de renovatie van de mediatheek RW de verlichting vervangen door LED en wordt de schakeling hiervan zoveel mogelijk geautomatiseerd zodat onnodig branden van verlichting wordt voorkomen.

Samen met Building Breda worden andere vormen van verduurzaming gezocht.

14. Toekomstige ontwikkelingen

Zoals de laatste jaren gebruikelijk was de aanmelding van nieuwe leerlingen voor de brugklas hoger dan het maximaal aantal toelaatbare leerlingen.. Het beleid van digitalisering en diversificatie door onder meer de Nassau Academie blijft zijn vruchten afwerpen: een kwalitatieve en kwantitatieve verhoging van het aantal vwo-leerlingen en een grote instroom van leerlingen voor de andere twee afdelingen. De verwachting is gerechtvaardigd dat ook de komende jaren de instroom van nieuwe leerlingen zowel kwantitatief als kwalitatief op peil zal blijven.

De leermiddelen zijn Europees aanbesteed en daarmee is de gewenste nieuwe manier van leermiddelen inkopen (direct bij de uitgevers/makers) realiteit geworden. De schoolbrede inzet van laptops zal de aard van de leermiddelen nog verder doen verschuiven naar digitaal materiaal. De aanschaf van de laptops wordt door De Nassau verzorgd, aan de ouders wordt een bijdrage gevraagd. Vanaf schooljaar 2020-2021 werken alle leerlingen met een laptop.

In samenwerking met Building Breda blijft De Nassau zoeken naar duurzame oplossingen en wordt een verduurzamingsplan voor onze gebouwen opgesteld, naast de reeds gerealiseerde opwekking van energie door middel van zonnepanelen.

15. Mogelijk bovenmatig publiek eigen vermogen

De Inspectie van het Onderwijs heeft een advies gegeven aan de Minister van OCW over een indicator en een signaleringswaarde bij schoolbesturen, instellingen en samenwerkingsverbanden passend onderwijs om bovenmatig publiek vermogen te detecteren.

De formule luidt:

Normatief Eigen Vermogen=

- $0,5 \times (\text{aanschafwaarde gebouw} \times 1,27)$
- + boekwaarde resterende materiële vaste activa
- + $0,05 \times \text{alle baten}$ (onder 12 miljoen oplopend naar 0,1 bij 3 miljoen en daaronder 300.000)

Dit betekent voor de Nassau naar de stand van 31 december 2021

Onderdelen normatief eigen vermogen	Bedrag exclusief bestemmingsreserve NPO	Bedrag inclusief bestemmingsreserve NPO
Gerealiseerd publiek eigen vermogen	€ 3.682.140	€ 4.730.140
Normatief publiek eigen vermogen	€ 3.125.685	€ 3.125.685
Mogelijk bovenmatig eigen vermogen	€ 556.455	€ 1.604.455
Ratio	1,18	1,51

Om een goede vergelijking te maken met 2020 wordt de bestemmingsreserve NPO buiten de analyse gerealiseerd publiek eigen vermogen gelaten.

Deze reserve is namelijk specifiek geormerkt voor het Nationaal Programma Onderwijs. Iedere leerling binnen de Nassau maakt gebruik van dit programma, waarbij drie lijnen aangeboden worden: cognitief, sociaal-emotioneel en cultuur en sport

De vermogenspositie van de Stichting is in 2021 nagenoeg gelijk gebleven met 2020.

Vanuit de Inspectie van het Onderwijs is een advies opgesteld voor een normatief eigen vermogen. Dit is bedoeld om er voor te zorgen dat scholen hun geld niet oppotten maar dat de gelden ten goede komen van de leerlingen. Voor de Nassau is dit normatieve eigen vermogen te hoog. Omdat de Nassau een eenpitter is, waardoor kwetsbaarder, geeft de risico-inventarisatie een hoger gewenst normatief eigen vermogen aan, € 3.272.000.

Ook dit vermogen is volgens het advies van de Inspectie van het Onderwijs nog te hoog.

De meerjarenbegroting van de Nassau is een beleidsrijke begroting, waar de leerlingen centraal staan. Hierdoor nemen de uitgaven toe en zal het eigen vermogen stapsgewijs afgebouwd worden naar een eigen vermogen passend bij het risicoprofiel.

16. Continuïteitsparagraaf

Om de verwachte ontwikkelingen beter inzichtelijk te maken, worden vanaf verslagjaar 2013 onder de noemer "continuïteitsparagraaf" diverse overzichten met toelichting opgenomen.

Belangrijkste uitgangspunt hierbij is steeds de verwachte ontwikkeling van de leerlingenaantallen.

Van de leerlingenaantallen zijn immers bijna alle andere gegevens afhankelijk: aantallen personeelsleden en dus ook de personele kosten, leermiddelen en de kosten daarvan.

Het aantal leerlingen is vooralsnog boven het gewenste niveau. Doordat de Nassau een populaire school is onder de basisschoolverlaters, moet er geloot worden. De lotingssysteem zorgt er met enige regelmaat voor dat er meer leerlingen geplaatst worden dan in eerste instantie in voorzien was. Daarbij is het aantal leerlingen dat naar een havo/mavo brugklas gaat al jaren groot onder de Bredaase populatie. Doordat slechts een aantal scholen deze afdeling aanbieden is het elk jaar weer een uitdaging de leerlingen geplaatst te krijgen.

Zij-instromers leiden jaarlijks tot een hoger aantal leerlingen dan de gewenste ideale situatie. Echter ook hier geldt dat de Nassau haar verantwoordelijkheid neemt om te zorgen voor een plek voor iedere leerling.

Alle vermelde cijfers zijn prognoses en alle cijfers betreffen de verwachte stand per 31-12 van elk jaar. Hierin is rekening gehouden met de effecten van de vereenvoudiging van de bekostiging, die voor De Nassau positief zijn: uiteindelijk zal de bekostiging ongeveer 4,5% hoger zijn dan in de huidige systematiek. Deze 4,5% wordt in 5 stapjes bereikt: het eerste jaar (2022) zal de verhoging zo'n 0,9% zijn, in 2023 ongeveer 1,8%, enz.. Met de toegezegde extra middelen voor het onderwijs in het kader van het herstel na de coronapandemie is nog geen rekening gehouden.

16A Gegevensset

16A1 Personele bezetting en leerlingenaantallen

Jaar	2022	2023	2024	2025
Aantallen leerlingen	1860	1830	1815	1790
Personele bezetting in FTE				
- Bestuur / Directie	5,0	5,0	5,0	5,0
- Onderwijzend personeel	121,1	121,1	121,1	121,1
- Ondersteunend personeel	35,5	35,5	35,5	35,5

Toelichting: de leerlingenaantallen zijn overgenomen uit de meerjarenbegroting 2022-2026. Deze zullen in de werkelijkheid natuurlijk licht fluctueren, maar deze fluctuaties zullen naar verwachting niet leiden tot fluctuaties in de personele bezetting directie en ondersteunend personeel. Voor de categorie onderwijzend personeel houden we, ondanks de verwachte daling van het aantal leerlingen eveneens geen rekening met aanpassingen.

Onder "Bestuur / Directie" zijn opgenomen: twee bestuurders/rectoraat en drie directeuren. De afdelingscoördinatoren en teruggetreden directieleden worden hier tot de docentenformatie gerekend.

16A2 Meerjarenoverzicht financieel

BALANS

	2021	2022	2023	2024
ACTIVA				
1.2 MATERIËLE VASTE ACTIVA	1.814.666	1.835.000	1.853.000	1.872.000
1.3 FINANCIËLE VASTE ACTIVA	619.957	622.000	634.000	647.000
1.5 VORDERINGEN *	305.844	120.000	120.000	120.000
1.7 LIQUIDE MIDDELEN	4.209.260	4.505.773	4.039.773	3.869.773
TOTAAL ACTIVA	6.949.727	7.082.773	6.646.773	6.508.773
PASSIVA				
2.1 EIGEN VERMOGEN	5.416.773	5.684.773	5.233.773	5.081.773
2.2 VOORZIENINGEN	504.332	530.000	535.000	540.0000
2.3 LANGLOPENDE SCHULDEN	0	0	0	0
2.4 KORTLOPENDE SCHULDEN *	1.028.622	868.000	878.000	887.000
TOTAAL PASSIVA	6.949.727	7.082.773	6.646.773	6.508.773

* 1.5 vorderingen is voluit "vorderingen en overlopende activa"

2.4 kortlopende schulden is voluit "kortlopende schulden en overlopende passiva"

Toelichting: voor een specificatie van het eigen vermogen, zie hieronder. Het betreft de geconsolideerde balans. Er worden geen ontwikkelingen verwacht die het nodig maken de balans vanaf 2022 aan te passen, anders dan met de resultaten uit de exploitatie in de genoemde jaren en de verwachte investeringen en afschrijvingen.

specificatie eigen vermogen	2021	2022	2023	2024
Algemene reserve	3.682.140	3.259.140	3.094.140	3.228.140
Bestemmingsreserve publiek	1.048.000	1.726.000	1.426.000	1.126.000
Bestemmingsreserve privaat	0	0	0	0
Bestemmingsfonds publiek	0	0	0	0
Bestemmingsfonds privaat	686.633	699.633	713.633	727.633

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2021	2022	2023	2024
BATEN				
Rijksbijdrage	15.584.935	15.321.000	15.122.000	15.205.000
Overige overheidsbijdragen				
Overige baten	381.375	545.000	519.000	516.000
Som van de baten	15.966.310	15.866.000	15.641.000	15.721.000
LASTEN				
Personeelslasten	12.289.291	12.776.000	13.239.000	12.977.000
Afschrijvingen	482.778	554.000	562.000	570.000
Huisvestingslasten	686.014	560.000	568.000	577.000
Overige lasten	1.403.984	1.721.000	1.737.000	1.763.000
Som van de lasten	14.862.067	15.611.000	16.106.000	15.887.000
Saldo	1.104.243	255.000	-465.000	-166.000
Verwacht resultaat Stichting VFN	53.829	13.000	14.000	14.000
Resultaat	1.158.072	268.000	-451.000	-152.000

Alle cijfers betreffen de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten van de Stichting voor christelijk voortgezet onderwijs West-Brabant. De cijfers zijn overgenomen uit de meerjarenbegroting 2022-2026 die in het najaar van 2021 is opgesteld en in januari 2022 is vastgesteld door bestuur en Raad van Toezicht, na instemming van de Medezeggenschapsraad.

16B Overige rapportages

16B1 Intern risicobeheersings- en controlesysteem.

16B2 Belangrijkste risico's

Zie hiervoor 9 en 10 Risicomanagement.

16B3 Uit de Raad van Toezicht

Zie hiervoor "Uit de Raad van Toezicht" onder 7.

Het bestuur en de directie zullen ook in de toekomst de kwaliteit van het Nassau-onderwijs op het hoge niveau proberen te houden met alle middelen die ter beschikking staan. De vereenvoudiging van de bekostiging leidt structureel tot een hogere Rijksbijdrage voor De Nassau vanaf 2022 en er komen ook nog extra tijdelijke middelen in het kader van herstel na corona. De komende jaren kan de nadruk dan ook volledig liggen op verdere investeringen in de onderwijskwaliteit, niet alleen in goed geoutilleerde gebouwen en moderne leermiddelen, maar ook in de verdere professionalisering van onze medewerkers.

Breda, 8 juni 2022

B.1 geconsolideerde balans per 31 december 2021 na resultaatbestemming

1	activa	31-12-2021	31-12-2020
		€	€
1.1	vaste activa		
1.1.2	materiële vaste activa		
1.1.2.1.	gebouwen en terreinen	760.766	718.920
1.1.2.3	inventaris en apparatuur	992.124	934.226
1.1.2.4	overige materiële vaste activa	61.776	11.922
		1.814.666	1.665.068
1.1.3	financiële vaste activa		
1.1.3.7	effecten	619.957	580.098
		619.957	580.098
	totaal vaste activa	2.434.623	2.245.166
1.2	vlottende activa		
1.2.2	vorderingen en overlopende activa		
1.2.2.7	vorderingen op (ouders van) Iln	11.444	5.542
1.2.2.10	overige vorderingen	25.028	16.715
1.2.2.12	vooruitbetaalde kosten	266.373	171.751
1.2.2.13	verstrekke voorschotten	600	325
1.2.2.14	te ontvangen interest	2.399	4.221
		305.844	198.554
1.2.4	liquide middelen	4.209.260	3.415.789
	totaal vlottende activa	4.515.104	3.614.343
	totaal activa	6.949.727	5.859.509

2.	passiva	31-12-2021	31-12-2020
		€	€
2.1	<i>eigen vermogen</i>		
2.1.1.1	algemene reserve	3.682.140	3.624.170
2.1.1.5	bestemmingsreserve NPO gelden	1.048.000	
2.1.1.3	bestemmingsfonds (privaat)	686.633	634.531
		5.416.773	4.258.701
2.2	<i>voorzieningen</i>		
2.2.1	personeelsvoorzieningen	504.332	629.794
		504.332	629.794
2.4	<i>kortlopende schulden en overlopende passiva</i>		
2.4.8	crediteuren	69.900	90.190
2.4.9	belastingen en premies	229.710	4.066
2.4.12	overige kortlopende schulden	63.657	186.731
2.4.13	vooruitontvangen ouderbijdragen	200.054	193.730
2.4.14	vooruitontvangen subsidies OCW	25.977	73.152
2.4.16	vooruitontvangen bedragen	1.961	2.814
2.4.17	vakantiegeld en vakantiedagen	394.818	372.795
2.4.18	te betalen intrest	0	1.167
2.4.19	overige overlopende passiva	42.545	46.369
		1.028.622	971.014
	totaal passiva	6.949.727	5.859.509

B.2 geconsolideerde staat van baten en lasten 2021

		begroting		
		2021	2021	2020
		€	€	€
3	baten			
3.1	rijksbijdragen	15.584.935	14.005.920	13.492.648
3.5	overige baten	<u>381.375</u>	<u>613.962</u>	<u>540.187</u>
	totaal baten	15.966.310	14.619.882	14.032.835
4	lasten			
4.1	personeelslasten	12.289.291	12.253.000	11.740.714
4.2	afschrijvingen	482.778	497.033	468.960
4.3	huisvestingslasten	686.014	486.719	490.299
4.4	overige lasten	<u>1.403.984</u>	<u>1.638.394</u>	<u>1.348.936</u>
	totaal lasten	<u>14.862.067</u>	<u>14.875.146</u>	<u>14.048.909</u>
	saldo baten en lasten	1.104.243	-255.264	-16.074
5	financiële baten en lasten	<u>53.829</u>	<u>0</u>	<u>-23.175</u>
	totaal resultaat	<u><u>1.158.072</u></u>	<u><u>-255.264</u></u>	<u><u>-39.249</u></u>

B.3 geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2021

	2021	2020
	€	€
kasstroom uit operationele activiteiten		
saldo van baten en lasten	1.104.243	-16.074
aanpassingen voor:		
afschrijvingen	482.778	468.959
waardeveranderingen	-37.697	30.035
mutaties voorzieningen	-125.462	21.785
	319.619	520.779
veranderingen in werkkapitaal		
afname (toename) van kortlopende vorderingen	-109.112	75.117
afname (toename) van kortlopende schulden	57.608	102.119
	-51.504	177.236
kasstroom uit bedrijfsoperaties	1.372.358	681.941
ontvangen interest	5.760	5.189
betaalde interest	10.715	12.505
ontvangen dividenden	9.508	8.675
mutaties overige financiële vaste activa	51.098	-23.065
ontvangen interest/financiële baten		
	55.651	-21.706
totaal kasstroom uit operationele activiteiten	1.428.009	660.235
kasstroom uit investeringsactiviteiten		
investeringen materiële vaste activa	632.376	411.933
ontvangsten uit hoofde van vervreemding van materiële vaste activa	0	0
toename (afname) overige financiële vaste activa	2.163	22.413
totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-634.539	-434.346
mutatie liquide middelen	793.470	225.889
beginstand liquide middelen	3.415.790	3.189.901
mutatie liquide middelen	793.470	225.889
eindstand liquide middelen	4.209.260	3.415.790

B.4 Waarderingsgrondslagen

Grondslagen voor de geconsolideerde jaarrekening

De jaarrekening over 2021 is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling en conform de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Titel 9 van boek 2 van het Burgerlijk wetboek. Tevens is de richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd. In deze richtlijn zijn voor de sector onderwijs presentatie-, waarderings- en verslaggevingsvoorschriften geformuleerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de onderwijsorganisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel.

Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en passiva en van baten en lasten. De belangrijkste schattingen hebben betrekking op:

- de waardering van materiële vaste activa, waaronder de gehanteerde afschrijvingstermijnen (o.a. economische levensduur en eventuele restwaarden);
- de bepaling van personele voorzieningen.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

In de geconsolideerde jaarrekening van de Stichting voor christelijk voortgezet onderwijs West-Brabant (SCVOWB) zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende rechtspersonen waarop overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van de SCVOWB. De Stichting Voorzieningsfonds Nassau kwalificeert als een dochter van de SCVOWB. De activiteiten van de Stichting VFN bestaan uit het verlenen van steun aan alle soorten van onderwijs welke uitgaan van de SCVOWB. De Stichting VFN tracht dit doel onder meer te verwezenlijken door het beheren van vermogenswaarden. De financiële gegevens van de Stichting Voorzieningsfonds Nassau zijn integraal in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties.

COVID-19 en continuïteit van de organisatie

Deze jaarrekening is door het bestuur opgesteld uitgaande van een positieve continuïteitsveronderstelling van de SCVOWB. De impact van de coronapandemie op de totale financiële positie beïnvloedt de continuïteit van de organisatie niet.

Alle bedragen zijn opgenomen in euro's.

Vergelijking met voorgaande jaren

De grondslagen voor de waardering van activa, passiva en voor de resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar (2020).

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking de realisatiecijfers opgenomen van het voorgaande jaar, alsmede de cijfers van de meest recente, vastgestelde versie van de begroting van het verantwoordingsjaar.

Grondslagen voor waardering van de activa en passiva

materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname.

schoolgebouwen en terreinen

De gemeente Breda heeft in 2008 in overleg met het Bredase onderwijsveld onderwijshuisvesting "doorgedecentraliseerd". De Bredase schoolbesturen (V.O.) hebben een coöperatie opgericht onder de naam Building Breda en aan deze coöperatie zijn de gebouwen overgedragen. Daarbij is er van uit gegaan, dat de bestaande situatie m.b.t. de economische eigendom gehandhaafd blijft. Dat wil zeggen, dat die delen van de gebouwen die door het bevoegd gezag zelf bekostigd zijn en op de balans staan in de nieuwe situatie ook bij het bevoegd gezag op de balans blijven staan. Voor SCVOWB betekent dit, dat zowel voor de mediatheek aan de Paul Krugerlaan als de vernieuwbouw aan de De la Reijweg het economisch claimrecht bij het bevoegd gezag blijft. De gebouwen worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde -/- afschrijvingen. De afschrijvingsperiode is 20 jaar, het gehanteerde afschrijvingspercentage is derhalve 5. Voor op de terreinen gerealiseerde voorzieningen worden percentages van 10 en 25 gehanteerd.

De kosten van onderhoud en herstel van de gebouwen komen voor wat betreft het groot onderhoud voor rekening van Building Breda en voor wat betreft de kosten van klein onderhoud voor rekening van de SCVOWB, ten laste van de exploitatie. Om deze reden heeft de SCVOB geen voorziening voor groot onderhoud gevormd in de jaarrekening.

inventaris

De post 'inventaris en apparatuur' bestaat voornamelijk uit computerapparatuur en meubilair, maar ook leermiddelen zoals microscopen en meetinstrumenten zijn hierin opgenomen.

Aanschaffingen worden geactiveerd indien de aanschafprijs een bedrag ad € 2.500 overschrijdt. Indien het een aanvulling betreft op een bestaand project, waarop reeds wordt afgeschreven, dan wordt ongeacht het bedrag van de aanvulling hierop eveneens afgeschreven. Op leer- en hulpmiddelen wordt afgeschreven bij aanschaffingen vanaf € 250.

De afschrijving is gebaseerd op de te verwachten gebruiksduur. De afschrijvingspercentages zijn:

10 en 20 % voor kantoor- en schoolmeubilair en de studienissen 10

en 20 % voor overige inventaris

25 % voor computers, laptops leerlingen/docenten

25 % voor software

10 en 25 % voor leermiddelen

andere vaste bedrijfsmiddelen

De post 'andere vaste bedrijfsmiddelen' bestaat uit investeringen in infrastructuur t.b.v. automatisering, de afschrijvingstermijn is 4 jaar voor randapparatuur en 10 jaar voor de bekabeling.

investeringsubsidies

Eventuele van derden ontvangen subsidies in verband met de aanschaf van (materiële) vaste activa worden (direct) in mindering gebracht op de materiële vaste activa (waardering volgens "netto methode"). Over het saldo wordt vervolgens afgeschreven.

bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroom genererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingverlies van een kasstroom genererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroom genererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden. Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroom genererende eenheid) geschat. Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief (of kasstroom genererende eenheid) zou zijn verantwoord.

financiële vaste activa

financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waar (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien de instrumenten bij de vervolgwaaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeverminderingen in de winst en verliesrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

effecten

De ter beurze genoteerde aandelen en obligaties worden gewaardeerd op de beurswaarde per balansdatum, waarbij zowel ongerealiseerde als gerealiseerde waardeveranderingen direct in de staat van baten en lasten worden verantwoord. De effecten staan ter vrije beschikking van de rechtspersoon.

omrekening vreemde valuta's

De effecten in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Transacties in vreemde valuta's gedurende de verslagperiode worden in de jaarrekening verwerkt tegen de koers die geldt op de datum van de transactie. De uit de omrekening per balansdatum voortvloeiende koersverschillen worden opgenomen in de staat van baten en lasten.

handels- en overige vorderingen

Handels- en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rekenmethode.

afgeleide financiële instrumenten

Stichting voor christelijk voortgezet onderwijs West-Brabant maakt geen gebruik van financiële derivaten en beperkt de risico's (renterisico, kasstroomrisico en kredietrisico) door gebruik te maken van een rekening-courant bij de ABN-AMRO die gekoppeld is aan een rekening bij het Ministerie van Financiën, het zogenaamde "schatkistbankieren". Hierdoor wordt voldaan aan de voorwaarden uit de Regeling beleggen en belenen tot 1 juli 2016 en regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 na 1 juli 2016 (gewijzigd d.d. 19 december 2018).

bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Een financieel actief dat niet wordt gewaardeerd tegen (1) reële waarde met waarde wijzigingen in de staat van baten en lasten of (2) geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde, wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan.

Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft gehad op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt. Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betaling door een debiteur, herstructurering van een aan de organisatie toekomend bedrag onder voorwaarden die de organisatie anders niet zou hebben overwogen of aanwijzingen dat een debiteur failliet zal gaan. Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen die door de stichting worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt de stichting historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als de stichting van oordeel is dat de huidige, economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren. Een bijzonder waardeverminderingverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gedisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Verliezen worden opgenomen in de staat van baten en lasten.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de staat van baten en lasten.

Vorderingen

studenten/deelnemers/cursisten

De vordering op de ouders per 31-12-2021 is gewaardeerd tegen de nominale waarde.

overige vorderingen-overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bevoegd gezag en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan van het bevoegd gezag worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserve en de eventuele bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen gepresenteerd, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen reserves uit private middelen en reserves uit publieke middelen.

De algemene reserve bestaat uit de reserve die ter vrije beschikking staat van het bestuur. Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserve is door het bestuur bepaald en betreft geen verplichting. Het bestuur kan deze verplichting zelf opheffen. Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door een derde is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsfonds. De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van de scholen en de stichting. Deze wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en de werkelijke lasten (in geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht).

voorzieningen

De personele voorzieningen worden in eerste aanleg gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen, tenzij onderstaand anders is aangegeven bij de individuele personele voorzieningen.

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en waarvan
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

voorziening verlofsparen en sabbatical leave

Aan de voorziening wordt gedoteerd op basis van de in de CAO opgenomen normbedragen. Bij de opname van het verlof, zal de betaling van de opname van dit verlof plaatsvinden ten laste van deze voorziening. Waardering geschiedt tegen nominale waarde op basis van gespaarde uren maal norm-uurloon. De waardering van deze voorziening is tegen de nominale waarde van de toekomstige uitbetalingen omdat, vanwege de omvang van de voorziening, de looptijd en de disconteringsvoet, het effect van de tijdswaarde van geld niet materieel is.

voorziening jubileumgratificaties

Op basis van richtlijn 271 van de Raad voor de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden. De voorziening is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, de gemiddelde salarisstijging en de discontovoet (1%). De werkelijke uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

voorziening werkloosheidsbijdragen

Deze voorziening is gevormd om de last van toekomstige verrekening van uitkeringskosten in het jaar van ontstaan te laten vallen, de last betreft het eigen risicodeel van de werkgever ad. 25%. De werkelijke uitkeringskosten worden daartoe gemonitord. Tevens wordt op basis van de gegevens als opgenomen bij UWV en WWVPlus een inschatting gemaakt van de duur van de uitkering. De maandelijkse lasten en de geschatte duur vormen de basis voor de voorziening. Net als bij de voorziening jubilea, zal er een maal per jaar een berekening gemaakt worden om te bepalen hoeveel er vrijvalt uit de voorziening (in het betreffende verslagjaar verrekend = ingehouden door het ministerie) en hoeveel er aan de voorziening gedoteerd moet worden (in de komende jaren nog te verwachten uitkeringskosten). De waardering van deze voorziening is tegen de nominale waarde van de toekomstige WWV en bovenwettelijke WWV uitkeringsverplichtingen omdat, vanwege de omvang van de voorziening, de looptijd en de disconteringsvoet, het effect van de tijdswaarde van geld niet materieel.

voorziening langdurig zieken

De Nassau is eigenrisicodragers voor de Ziektewet (kosten van ziektevervangende in de eerste twee jaar van ziekte). Op balansdatum 31 december 2021 zijn er geen langdurig zieke en/of arbeidsongeschikte werknemers van wie (naar beste inschatting) wordt verwacht dat zij niet meer deel zullen nemen aan het arbeidsproces c.q. zullen instromen in de WIA/WGA. Om deze reden is er geen voorziening voor langdurige zieken gevormd in de jaarrekening 2021.

pensioenen

De SCVOWB heeft één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling en wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerder, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. De SCVOWB heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De SCVOWB heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering" en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord. De dekkingsgraad van het ABP is per 31-12-2021 110,2 %.

kortlopende schulden

Dit betreft schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de reële waarde die gelijk is aan de nominale waarde.

overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen. De posten worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Bij de bepaling van het exploitatieresultaat gelden de volgende beginselen: lasten (en baten) zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de CAO-VO uitbetaald. De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting.

Voor de beloningen met opbouw van rechten, sabbatical leave, bonussen worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van bonusbetalingen wordt verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen.

De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (cao en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

rijksbijdragen

Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de personele en materiële exploitatie opgenomen verstrekt door het ministerie van OCW. De ontvangen (normatieve) rijksbijdragen uit hoofde van de basisbekostiging (lumpsum) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft (in het jaar van toewijzing) volledig als baten verwerkt in de staat van baten en lasten.

Niet-geoormerkte OCW-subsidies (subsidies die volledig vrij besteedbaar zijn) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig als baten verwerkt in de staat van baten en lasten. De niet bestede niet-geoormerkte OCW-subsidies worden op uitzondering verantwoord onder de vooruit ontvangen subsidies OCW (overlopende passiva) indien er een afgebakend bestedingsplan is opgesteld waarmee expliciet kan worden aangetoond dat de middelen in de toekomst worden aangewend.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (G1-doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekening-clausule heeft) worden naar rato van de voortgang (%) van de gesubsidieerde activiteiten verwerkt in de staat van baten en lasten. De subsidies waarvoor nog niet (alle) activiteiten (prestaties) zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de vooruit ontvangen subsidies OCW (overlopende passiva) zolang de bestedingstermijn (subsidietijdvak) nog niet is verlopen.

Geoormerkte OCW-subsidies (G2-doelsubsidies met verrekening-clausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de werkelijke subsidiabele lasten komen (naar rato van de aan het verslagjaar toe te rekenen werkelijke subsidiabele uitgaven). Niet bestede middelen worden verantwoord onder de vooruit ontvangen subsidies OCW (overlopende passiva) zolang de bestedingstermijn (subsidietijdvak) nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord als schuld aan het ministerie van OCW onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn (subsidietijdvak) is verlopen op balansdatum (terugvordering door OCW).

De doorbetaalde rijksbijdragen vanuit samenwerkingsverband worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar van toewijzing, tenzij toerekening naar schooljaar plaatsvindt (in plaats van per kalenderjaar) of tenzij sprake is van een concreet bestedingsplan voor de periode na balansdatum.

overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet zijn verstrekt door het Ministerie van OCW, gemeenten, provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten (waaronder ouderbijdragen) worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, waarbij ervan uitgegaan is dat reguliere onderwijs- en onderzoekstaken gelijkmatig over het jaar zijn gespreid.

Grondslagen voor de opstelling van het geconsolideerde kasstroomoverzicht

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat (saldo van baten en lasten) als basis genomen. Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van financial leasing zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

Bepaling reële waarde

Een aantal grondslagen en toelichtingen in de jaarrekening vereist de bepaling van de reële waarde van zowel financiële als niet-financiële activa en verplichtingen. Voor waarderings- en informatieverschaffingsdoeleinden is de reële waarde op basis van de volgende methoden bepaald. Indien van toepassing wordt nadere informatie over de uitgangspunten voor de bepaling van de reële waarde vermeld bij het onderdeel van deze toelichting dat specifiek op het betreffende actief of de betreffende verplichting van toepassing is. De reële waarde van financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

B.5 toelichting behorende tot de geconsolideerde balans

1 ACTIVA

1.1 vaste activa

	afschrijvingen				
	aanschafprijs	cumulatief	boekwaarde	investeringen	desinvesteringen
	1-1-2021	1-1-2021	1-1-2021	2021	2021
	€	€	€	€	
1.1.2 materiële vaste activa					
1.1.2.1 gebouwen	1.574.306	1.045.135	529.171	132.339	
1.1.2.2 terreinen	253.496	63.747	189.749	0	
1.1.2.3 inventaris en apparatuur	3.465.074	2.530.848	934.226	440.172	289.667
1.1.2.4 overige materiële vaste activa	24.652	12.730	11.922	59.865	8.553
totaal	5.317.528	3.652.460	1.665.068	632.376	298.220
	afschrijvingen		afschrijvingen		boekwaarde
	afschrijvingen	desinvesteringen	aanschafprijs	cumulatief	
	2021	2021	31-12-2021	2021	31-12-2021
	€		€	€	€
1.1.2 materiële vaste activa					
1.1.2.1 gebouwen	90.493		1.706.645	1.135.628	571.017
1.1.2.2 terreinen			253.496	63.747	189.749
1.1.2.3 inventaris en apparatuur	382.274	289.667	3.615.579	2.623.455	992.124
1.1.2.4 overige materiële vaste activa	10.011	8.553	75.964	14.188	61.776
totaal	482.778	298.220	5.651.684	3.837.018	1.814.666

Voor een nadere toelichting over de waardering, onderhoud en eigendom zie B.4 grondslagen onder "waardering van de activa en passiva".

Het bedrag aan investeringen betreft voornamelijk computers voor leerlingen en personeel, dockingstations, inrichting van de mediatheek PK en aanschaf van printers.

Het bedrag aan desinvesteringen betreft voornamelijk tablets die de leerlingen na 4 jaar gebruik mogen behouden, deze zijn dan geheel afgeschreven, hardware en meubilair.

De investering bij de post 'gebouwen' bestaat uit de verbouwing van het secretariaat RW, ventilatie van de studienissen en buitenjalouzieën.

1.1.3 financiële vaste activa

De effecten (aandelen/obligaties) zijn ondergebracht in de Stichting Voorzieningsfonds Nassau (VFN) en behoren tot het 'private' vermogen van de SCVOWB.

	boekwaarde	investerings en verstekte leningen	waarde- verandering	desinvesteringen en aflossingen	boekwaarde
	1-1-2021	2021	2021	2021	31-12-2021
	€	€	€	€	€
1.1.3.7 effecten					
1.1.3.7.1 aandelen	332.880	170.299	44.131	113.507	433.803
1.1.3.7.2 Nederlandse staatsobligaties	54.630			54.630	0
1.1.3.7.3 overige obligaties	192.588		-6.434		186.154
	580.098	170.299	37.697	168.137	619.957

	beurs- waarde excl. opties	optie- waarde	balans- waarde
	€	€	€
1.1.3.7 effecten			
1.1.3.7.1 aandelen	435.689	-1.886	433.803
1.1.3.7.2 Nederlandse staatsobligaties			
1.1.3.7.3 overige obligaties	186.154		186.154
totaal effecten	621.843	-1.886	619.957
totaal financiële vaste activa	621.843	-1.886	619.957

Overeenkomstig de waarderingsgrondslag is het op de balans opgenomen bedrag € 619.957
Het koersverschil ad € 37.697 als gevolg van de gehanteerde waarderingsgrondslag is ten gunste van het beleggingsresultaat gebracht.

totaal financieel vaste activa € **619.957**

1.2 vlottende activa

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
1.2.2 vorderingen		
1.2.2.7 ouders van leerlingen	11.444	5.542
1.2.2.10 overige vorderingen	25.028	16.715
1.2.2.12 vooruitbetaalde kosten	266.373	171.751
1.2.2.13 verstrekte voorschotten	600	325
1.2.2.14 te ontvangen interest	2.399	4.221
	305.844	198.554

De stijging in de vooruitbetaalde kosten betreft een bestelling van tablets.

1.2.4	liquide middelen		
1.2.4.1	kasmiddelen	615	2.259
1.2.4.2	tegoeden op bankrekeningen:		
	St. VFN:		
	ABN-AMRO rc		1.421
	ABN-AMRO dep-arr	67.076	51.349
	SCVOWB-De Nassau:		
	schatkistbankieren	4.141.569	3.360.760
		<u>4.209.260</u>	<u>3.415.789</u>

Het deposito-arrangement van de St. VFN is vrij opneembaar op ieder tijdstip, het rentepercentage wordt niet beïnvloed door tussentijdse opname, er geldt geen vooraf vastgestelde looptijd en het rentepercentage is afhankelijk van het percentage op de kapitaal- en geldmarkt.

2. passiva

model D	mutaties			stand 31-12-2021 €
	stand	resultaat	overige mutaties	
	1-1-2021 €	2021 €	2021 €	
2.1 eigen vermogen				
2.1.1.1 algemene reserve (publiek)*	3.624.170	57.970		3.682.140
2.1.1.5 bestemmingsreserves (publiek)**		1.048.000		1.048.000
bestemmingsfonds (privaat) ***				
eigen vermogen geconsolideerde verbonden partijen	634.531	52.102		686.633
totaal	4.258.701	1.158.072		5.416.773

Het bestuur heeft in de vergadering van 8 juni 2022 besloten bovenstaande invulling aan de resultaatbestemming te geven. De Raad van Toezicht heeft hiermee ingestemd. Er zijn geen statutaire bepalingen inzake de bestemming van het resultaat.

* de algemene reserve is bedoeld om eventuele toekomstige financiële risico's te kunnen bekostigen, de belangrijkste risico's zijn vermeld in het bestuursverslag.

** de bestemmingsreserve publiek is gevormd voor de nog niet bestede middelen NPO op balansdatum. Bestedingen ten behoeve van NPO die in de toekomst nog worden gedaan worden via de resultaatverdeling ten laste van deze bestemmingsreserve gebracht. Op deze manier blijft inzichtelijk welk deel van de gelden nog besteed kunnen worden.

***statutair is de besteding van deze 'private gelden' gelden van de geconsolideerde Stichting Voorzieningsfonds Nassau (VFN) beperkt tot De Nassau (SCVOWB).

2.2 voorzieningen	stand	dotaties	onttrekkingen	vrijval	rentemutatie (bij contante waarde)
	1-1-2021 €	2021 €	2021 €	2021 €	2021 €
2.2.1 personele voorzieningen					
2.2.1.2 verlofsparen en sabbatical leave	373.922	43.454	120.961		0
2.2.1.4 jubileumgratificaties	137.436	42.091	7.856		0
2.2.1.5 werkloosheidsbijdragen	54.149	349	17.006	1.246	0
2.2.1.6 langdurig zieken	64.287		58.455	5.832	0
totaal	629.794	85.894	204.278	7.078	0

2.2.1 personele voorzieningen	stand	rentemutatie	
	31-12-2021 €	kortlopend deel < 1 jaar €	langlopend deel > 1 jaar €
2.2.1.2 verlofsparen en sabbatical leave	296.415	50.256	246.159
2.2.1.4 jubileumgratificaties	171.671	14.205	157.466
2.2.1.5 werkloosheidsbijdragen	36.246	15.148	21.098
2.2.1.6 landurig zieken	0		
totaal	504.332	79.609	424.723

Voor een nadere toelichting zie "Waarderingsgrondslagen B.4" onder de desbetreffende reserve/voorziening.

2.4	kortlopende schulden	31-12-2021	31-12-2020
		€	€
2.4.8	crediteuren	69.900	90.190
2.4.9	belastingen en premies	229.710	4.066
2.4.12	overige kortlopende schulden	63.657	186.731
2.4.13	vooruitontvangen ouderbijdragen	200.054	193.730
2.4.14	vooruitontvangen subsidies OCW	25.977	73.152
2.4.16	vooruitontvangen bedragen	1.961	2.814
2.4.17	vakantiegeld en vakantiedagen	394.818	372.795
2.4.18	te betalen interest	0	1.167
2.4.19	overige overlopende passiva	42.545	46.369
		<u>1.028.622</u>	<u>971.014</u>

2.4.9 Deze post is in 2021 veel hoger omdat de pensioenpremies over december 2021 in januari 2022 zijn afgedragen en als gevolg van de regel "verlegde BTW" betalen we bij aankoop van computers/tablets de BTW niet aan de leveranciers maar dragen wij de BTW af aan de belastingdienst.

2.4.12 In deze post is in 2020 € 125.000 opgenomen voor kosten m.b.t. het inhaal- en ondersteuningsprogramma

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
2.4.9.1 pensioenpremies	186.091	0
2.4.9.2 omzetbelasting	43.619	4.066
	<u>229.710</u>	<u>4.066</u>
2.4.14 vooruitontvangen subsidies OCW		
Studieverlof 2020/2021 7/12 deel		32.352
Studieverlof 2021/2022 7/12 deel	25.977	
Inhaal- en ondersteuningsprogr.		40.800
	<u>25.977</u>	<u>73.152</u>
2.4.19 overige overlopende passiva		
levensloop	0	6.399
bindingstoelage	42.545	39.970
	<u>42.545</u>	<u>46.369</u>

2.4.10.8 overige overlopende passiva

Bijlage Model G-subsidies

G1. subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt

omschrijving	toewijzing		de activiteiten zijn ultimo 2021 conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
	kenmerk	datum	
Studieverlof	1091657	20-8-2020	J
Studieverlof	1165690	27-6-2021	N
Inhaal- en ondersteuningsprogr.	IOP-33372-VO	10-7-2020	J

G2A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar

Niet van toepassing

G2B. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend schooljaar

Niet van toepassing

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Meerjarige contracten	betreft	einddatum	verplichting
			€
Kyocera	copiërs/printers diverse data		14.380
Eneco/Enexis	elektriciteit	31-12-2022	46.400
Ennatuurlijk	warmte		137.400
Noordhoff	leermiddelen	31-7-2025	174.000
Malmberg	leermiddelen	31-7-2025	163.750
Van Dijk	leermiddelen	31-7-2025	98.800
Loyalis	verzekering WGA		
	eigenrisicodragerschap	31-12-2024	49.000

vordering op het ministerie

De aankondiging dat de vordering op het ministerie vanaf 2023 niet meer opgenomen mag worden in de jaarstukken, was aanleiding om deze vordering nog eens goed tegen het licht te houden. Besloten werd om al in 2019 deze vordering niet meer op te nemen. Hierdoor werd het resultaat over 2019 voor € 761.000 negatief beïnvloed.

De vordering zou voor 2021 €877.520 bedragen (7,5% van € 11.700.267).

Building Breda

Als gevolg van de decentralisatie-overeenkomst met Building Breda zijn wij verplicht een deel van de bekostiging af te dragen aan Building Breda.

Dit bedrag wordt bepaald op basis van het aantal leerlingen.

B.6 toelichting behorende tot de geconsolideerde staat van baten en lasten

		begroting		
		2021	2021	2020
		€	€	€
3	baten			
3.1	rijksbijdragen			
3.1.1.1	rijksbijdragen OCW	12.984.494	12.480.300	11.852.996
3.1.2	overige subsidies OCW			
3.1.2.1	geormerkt OCW	91.707	55.000	192.112
3.1.2.2	niet-geormerkt OCW	<u>2.167.859</u>	<u>1.178.620</u>	<u>1.187.798</u>
		15.244.060	1.233.620	1.379.910
		15.244.060	13.713.920	13.232.906
3.1.3	inkomensoverdracht Rijksbijdragen			
	ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage			
3.1.3.3	Samenwerkingsverbanden	<u>340.875</u>	<u>292.000</u>	<u>259.742</u>
		15.584.935	14.005.920	13.492.648
3.1.2	overige subsidies OCW			
3.1.2.1	geormerkte subsidies			
	verlofsubsidie	50.907	55.000	78.112
	IOP	<u>40.800</u>		<u>114.000</u>
		91.707	55.000	192.112
3.1.2.2	niet geormerkte subsidies			
	prestatiesubsidie Convenant (VSV)	35.340	0	26.515
	doorstroming PO-VO			24.500
	kwaliteit VO/prestatiebox		606.000	583.792
	aanv. bekostiging 2021 eindexamens	92.619		
	strategisch pers.beleid/begeleiding			
	verzuim	1.456.378		
	leermiddelen	<u>583.522</u>	<u>572.620</u>	<u>552.990</u>
		<u>2.167.859</u>	<u>1.178.620</u>	<u>1.187.797</u>

		begroting		
		2021	2021	2020
		€	€	€
3.5	overige baten			
3.5.1	verhuur	312	800	528
3.5.2	detachering personeel	55.757	62.000	147.222
3.5.5	ouderbijdragen	318.356	547.712	352.414
3.5.9	opbrengst catering	0	2.200	0
3.5.10	overige			
	additionele ink. personeel	192	0	60
	additionele ink. materieel	6.758	1.250	39.963
		<u>381.375</u>	<u>613.962</u>	<u>540.187</u>
	totaal baten	<u>15.966.310</u>	<u>14.619.882</u>	<u>14.032.835</u>

detachering personeel

Met ingang van 1 februari 2021 is de detachering van een docent bij Lentiz beëindigd en de detachering van een docent bij Cito per 31 juli 2021. Met ingang van 1 augustus 2021 is er een nieuw detacheringscontract voor een docent afgesloten met het Cito.

ouderbijdragen

De school brengt aan de ouders zaken in rekening, die niet door de reguliere bekostiging van het Rijk gedekt kunnen worden. Enerzijds de directe kosten van reizen en excursies, deze worden zo veel als mogelijk is, hoofdelijk omgeslagen en worden per reis of excursie vastgesteld en geïnd. Als gevolg van de Covid-19 pandemie zijn er in 2021 nauwelijks excursies geweest en geen reizen. Daardoor geeft de ouderbijdragen nog een ander beeld dan gebruikelijk. Voor de kosten van garderobekastjes, leerlingenverzekering, speciale projecten etc. dient de "Algemene Bijdrage". Daarnaast zijn er nog bijdragen voor TTO, tablets en RT.

		begroting		
		2021	2021	2020
		€	€	€
additionele inkomsten personeel:				
inc. tegemoetkomingen	<u>192</u>	<u>0</u>	<u>60</u>	
	192	0	60	60
additionele inkomsten materieel:				
incidentele baten	5.815		39.014	
diversen	<u>943</u>	<u>1.250</u>	<u>949</u>	
	6.758	1.250	39.963	39.963

		begroting			
		2021	2021	2020	
		€	€	€	
4	lasten				
4.1	personeelslasten				
4.1.1	lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten				
4.1.1.1	Lonen en salarissen	9.388.761	8.940.966		
4.1.1.2	Sociale lasten	1.260.761	1.157.417		
4.1.1.5	Pensioenlasten	1.564.505	1.384.856		
		12.214.027	12.098.000	11.483.239	
4.1.2	overige personele lasten				
4.1.2.1	dotaties personele voorzieningen	85.894	80.000	146.013	
4.1.2.2	personeel niet in loondienst: vrijval personele voorzieningen	125.548 -7.078	100.000	190.607 -27.075	
		204.364	180.000	309.545	
		12.418.391	12.278.000	11.792.784	
4.1.3	ontvangen vergoedingen				
4.1.3.3	overige uitkeringen die de personeelslasten verminderen	129.100	25.000	52.070	
		12.289.291	12.253.000	11.740.714	
	personeel niet in loondienst:				
	onderwijzend	11.683	10.000	129.175	
	onderwijsondersteunend	68.122	60.000	33.272	
	schoonmaakpersoneel	45.743	30.000	27.710	
	incidentele lasten			450	
		125.548	100.000	190.607	
4.1	pers. lasten naar kostendrager	2021	2020		
		€	€		
	directie	1.040.100	1.027.998		
	onderwijzend personeel	9.259.685	8.807.415		
	onderwijsondersteunend personeel	1.720.477	1.632.114		
	schoonmaakpersoneel	269.029	273.187		
	totaal	12.289.291	11.740.714		
	personeelsleden per 1-10	2021	2020		
		aantal	fte	aantal	fte
	dir	5	5	7	7
	op	136	121	128	104
	oop	45	36	45	34
		186	162	180	152

Algemeen:

De salarissen (schaalbedragen) stegen in 2021 met 1,5%, de eindejaarsuitkering is verhoogd naar 8,33% daarnaast is er een eenmalige uitkering van € 800 per FTE op grond van de CAO uitbetaald en een eenmalige vergoeding door de werkgever van € 500 i.v.m. extra werk. Door de salarisverhoging stegen ook de sociale lasten en de pensioenlasten. De lasten zijn t.o.v. 2020 met 4,7% gestegen.

brutolonen en salarissen

Dit betreft alle brutoloonbestanddelen zoals de reguliere salarissen, vakantiegeld en eindejaarsuitkeringen, maar ook overuren en eenmalige uitkeringen.

sociale lasten

Dit zijn de premies voor de sociale verzekeringen voorzover deze ten laste komen van de werkgever: WIA basis (€ 597.304), ZVW (€ 568.680) UFO (€53.934). Ook de premie van de private verzekering voor de kosten van arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, Upiva, valt hieronder (€ 52.330). Daarnaast worden de lasten gecorrigeerd voor uitbetalingen t.l.v. voorzieningen.

pensioenpremies

Dit betreft het aandeel van de werkgever in de premies voor pensioen en nabestaandenpensioen, arbeidsongeschiktheidspensioen en het zogenaamde voorwaardelijk pensioen.

De premiepercentages in 2021 voor waren respectievelijk 17,97%; 0,63% en 3,0%.

		begroting		
		2021	2021	2020
		€	€	€
4.2	afschrijvingen			
4.2.2	afschrijvingen materiële vaste activa			
	gebouwen en terreinen	90.493	102.107	70.929
	inventaris en apparatuur & andere vaste bedrijfsmiddelen	392.285	394.926	398.031
		482.778	497.033	468.960
4.3	huisvestingslasten			
4.3.1	huurkosten externe locaties	156.598	12.500	4.500
4.3.3	onderhoud	158.120	147.490	170.219
4.3.4	energie en water	185.526	133.025	141.689
4.3.6	schoonmaakkosten	49.450	46.300	43.126
4.3.8	overige	136.320	147.404	130.765
		686.014	486.719	490.299

De verzekeringen voor inboedel en opstal komen voor rekening van Building Breda.

huur

De huurkosten zijn in 2021 gestegen omdat - vanwege de Coronamaatregelen - externe locaties zijn gehuurd om les te geven en om examens af te nemen (€ 151.000). Dit is een incidentele uitgave die voor rekening van De Nassau komt en niet elders gedeclareerd kan worden.

onderhoud

In deze post worden alle klein onderhoudskosten verzameld die niet door de Coöperatie Building Breda betaald worden.

energie en water

De stijging is te wijten aan de kosten voor verwarming (€ 35.000) en elektriciteit (€ 10.000) vanwege hoger verbruik a.g.v. de Coronamaatregelen en de hogere tarieven.

schoonmaakkosten

De schoonmaakkosten bestaan uit schoonmaakmaterialen € 22.650, vuilafvoer € 25.900 en kosten van de wasserij.

overige huisvestingslasten

Deze post bestaat in 2021 uit Building Breda: € 131.500 (dotatie en bijdrage zonnepanelen) daarnaast ook de post beveiliging € 4.820.

		begroting		
		2021	2021	2020
		€	€	€
4.4	overige lasten			
4.4.1	administratie- en beheerslasten	529.065	622.546	516.708
4.4.2/3	inventaris en apparatuur/leer- en hulpmiddelen	687.297	657.103	666.698
4.4.5	overige	187.622	358.745	165.530
		<u>1.403.984</u>	<u>1.638.394</u>	<u>1.348.936</u>
	totaal lasten	<u><u>14.862.067</u></u>	<u><u>14.875.146</u></u>	<u><u>14.048.909</u></u>
4.4.1.1	specificatie honorarium (accountant)			
4.4.1.2	onderzoek jaarrekening			
	Astrium	16.033	22.000	22.930
	andere controleopdrachten*	0	0	0
		<u>16.033</u>	<u>22.000</u>	<u>22.930</u>

administratie- en beheerslast

Hieronder vallen bijvoorbeeld accountantskosten, externe deskundigen, bedrijfsgezondheidszorg, papier, portokosten, telefoonkosten, uitbestede drukwerk, scholing, hard- en software, verzekeringen, reis- en verblijfkosten, werkkosten, contributies, abonnementen en consumptiegoederen.

overige

De kosten gemoeid met reizen, excursies, andere leerlingenactiviteiten, detacheringen en overstappers zijn hier opgenomen. De kosten blijven achter bij de begroting als gevolg van de Covid-19 pandemie waardoor er (wederom) vrijwel geen excursies en reizen zijn geweest.

6	financiële baten en lasten	2021	2021	2020
		€	€	€
6.1	financiële baten			
6.1.1	rentebaten en soortgelijke opbrengst	3.938	4.888	
6.1.2	ontvangen dividenden	9.508	8.675	
6.1.3	waardeveranderingen van financiële			
	vaste activa en effecten	73.536	18.138	
6.1.4.	opbrengst van vorderingen ter zake van			
	vaste activa en effecten	13.400	15.288	
		100.382	0	46.989
6.2	financiële lasten			
6.2.1	rentelasten en soortgelijke lasten	10.715	13.672	
6.2.2	waardeverminderingen van	35.838	56.492	
		46.553	0	70.164
	financiële baten en lasten	53.829	0	-23.175
	resultaat uit gewone bedrijfsvoering	1.158.072	-255.264	-39.249

B.7 enkelvoudige balans per 31 december 2021 na resultaatbestemming

1	activa	31-12-2021	31-12-2020
		€	€
	<u>vaste activa</u>		
1.2	materiële vaste activa		
1.2.1	gebouwen&terreinen	760.766	718.920
1.2.2	inventaris en apparatuur	992.124	934.226
1.2.3	andere vaste bedrijfsmiddelen	61.776	11.922
		1.814.666	1.665.068
	totaal vaste activa	1.814.666	1.665.068
1.2	vlottende activa		
1.2.2	vorderingen en overlopende activa		
1.2.2.4	vorderingen op groepsmaatschappijen	1.540	1.500
1.2.2.7	vorderingen op (ouders van) Iln	11.444	5.542
1.2.2.10	overige vorderingen	24.694	16.161
1.2.2.12	voortuitbetaalde kosten	266.376	171.751
1.2.2.13	verstekte voorschotten	600	325
1.2.2.14	te ontvangen interest		25
		304.654	195.304
1.2.4	liquide middelen	4.142.184	3.363.019
	totaal vlottende activa	4.446.838	3.558.323
	totaal activa	6.261.504	5.223.391

		<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
2	passiva	€	€
2.1	<i>eigen vermogen</i>		
2.1.1	algemene reserve	3.682.140	3.624.170
2.1.1.5	bestemmingsreserves (publiek)	<u>1.048.000</u>	
	totaal vermogen	4.730.140	3.624.170
2.2	<i>voorzieningen</i>		
2.2.1	personeelsvoorzieningen	<u>504.332</u>	<u>629.794</u>
		504.332	629.794
2.4	<i>kortlopende schulden en overlopende passiva</i>		
2.4.8	crediteuren	69.900	90.190
2.4.9	belastingen en premies soc. verz.	229.710	4.066
2.4.12	overige kortlopende schulden	62.067	185.144
2.4.13	vooruitontvangen ouderbijdragen	200.054	193.730
2.4.14	vooruitontvangen subsidies OCW	25.977	73.152
2.4.16	vooruitontvangen bedragen	1.961	2.814
2.4.17	vakantiegeld en vakantiedagen	394.818	372.795
2.4.18	te betalen interest	0	1.167
2.4.19	overige overlopende passiva	<u>42.545</u>	<u>46.369</u>
		<u>1.027.032</u>	<u>969.427</u>
	totaal passiva	<u>6.261.504</u>	<u>5.223.391</u>

B.8 enkelvoudige staat van baten en lasten 2021

voor de begroting zie geconsolideerde staat van baten en lasten

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	€	€
3 baten		
3.1 rijksbijdragen	15.584.935	13.492.648
3.5 overige baten	<u>381.375</u>	<u>540.187</u>
totaal baten	15.966.310	14.032.835
4 lasten		
4.1 personeelslasten	12.289.291	11.740.714
4.2 afschrijvingen	482.778	468.960
4.3 huisvestingslasten	686.014	490.299
4.4 overige lasten	<u>1.402.257</u>	<u>1.347.341</u>
totaal lasten	<u>14.860.340</u>	<u>14.047.314</u>
saldo baten en lasten	1.105.970	-14.479
5 financiële baten en lasten		<u>-5.495</u>
resultaat gewone bedrijfsvoering	<u><u>1.105.970</u></u>	<u><u>-19.974</u></u>

B.9 Waarderingsgrondslagen enkelvoudige jaarrekening

Alle waarderingsgrondslagen vermeld bij B4 zijn hier ook van toepassing.

B.10 Toelichting behorende tot de enkelvoudige balans

Voor een toelichting op de posten van de enkelvoudige balans verwijzen wij naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

De geconsolideerde balans en de enkelvoudige balans zijn gelijk, behalve de posten die hieronder zijn toegelicht.

overzicht verbonden partijen

dit overzicht is opgenomen onder B 12 - model E

zeggenschapsbelangen:

naam	rechtvorm	vestigings- plaats	kernactiviteit	kapitaal- belang	eigen vermogen	resultaat
Stichting Voorzieningenfonds Nassau	stichting	Breda	beheer van het vermogen	100%	€ 686.636	€ 52.102

1.1.3 financiële vaste activa

Deze post (€ 619.957) behoort in zijn geheel bij de St. Voorzieningenfonds Nassau.

1.2.2 vorderingen en overlopende activa

Het verschil tussen de vorderingen en overlopende activa van de geconsolideerde en enkelvoudige balans is € 1.190 , dit bedrag heeft betrekking op de RC post € 1.540 die bij de geconsolideerde cijfers vervalt en de te vorderen rente € 2.399 en dividendbelasting € 334 van de St. Voorzieningenfonds Nassau.

1.2.4 liquide middelen

Het verschil in liquide middelen is een bedrag van € 67.076, het saldo van de bankrekening van de st. VFN.

2.1 eigen vermogen

Het verschil is een bedrag van € 686.636

Dit is het bestemmingsfonds privaat (het eigen vermogen van de geconsolideerde partij zijnde de St. Voorzieningenfonds Nassau)

2.4.9 overige kortlopende schulden

Het verschil tussen overige kortlopende schulden van de geconsolideerde en de enkelvoudige balans is een bedrag ad. € 1.590, dit bedrag heeft grotendeels betrekking op nog te betalen accountantskosten van de St. Voorzieningenfonds Nassau.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Deze wijken niet af van hetgeen vermeld is bij de "toelichting op de geconsolideerde balans" op pagina 48.

B. 11 Toelichting behorende tot de enkelvoudige staat van baten en lasten

Voor een toelichting op de posten van de enkelvoudige staat van baten en lasten verwijzen wij naar de toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten.

Het verschil tussen de geconsolideerde en de enkelvoudige staat van baten en lasten is de exploitatierekening van de St. Voorzieningsfonds Nassau, deze is als volgt samengesteld:

		€
materiële baten		
materiële lasten:		
accountantskosten St. Voorzieningsfonds Nassau	1.500	
overige materiële lasten St. Voorzieningsfonds Nassau	<u>227</u>	
totaal materiële lasten		1.727
saldo financiële baten en lasten van de St. Voorzieningsfonds Nassau		<u>53.829</u>
resultaat St. Voorzieningsfonds Nassau		<u><u>52.102</u></u>

B.12 overzicht verbonden partijen (model E)

beslissende zeggenschap

	juridische vorm	statutaire zetel	code activiteiten	omzet €	
Stichting Voorzieningenfonds Nassau	stichting	Breda	4	0	
	eigen vermogen 31-12-2021 €	exploitatie- resultaat 2021 €	verklaring art. 2:403 BW	deelname percentage	conso- lidatie
	686.636	52.102	ja	100	ja

De Stichting Voorzieningenfonds Nassau heeft als doel het verlenen van steun aan alle soorten van onderwijs welke uitgaan van de Stichting voor christelijk voortgezet onderwijs West-Brabant. De Stichting VFN tracht dit doel onder meer te verwezenlijken door het beheren van vermogenswaarden.

geen overheersende zeggenschap/ geen beslissende zeggenschap

Coöperatie onderwijshuisvesting Building Breda	voor toelichting zie Bestuursverslag pag. 14
Regionaal Samenwerkingsverband Breda e.o.	voor toelichting zie Bestuursverslag pag. 14

B.13 WNT-verantwoording 2021 Stichting voor christelijk voortgezet onderwijs voor West-Brabant

De WNT is van toepassing op de Stichting voor Christelijk Voorgezet Onderwijs West-Brabant. Het voor SCVOWB toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 163.000, het maximum voor onderwijsinstellingen met 9 complexiteitspunten.

De Raad van Toezicht heeft het overzicht berekening complexiteitspunten voor 2021 vastgesteld en ondertekend op 26 november 2021.

Het bezoldigingsmaximum voor de leden en de voorzitter van de raad van toezicht bedraagt 10% respectievelijk 15% van het voor de VO-sector geldende bezoldigingsmaximum.

Het individueel toepasselijk maximum met betrekking tot de uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband voor 2021 is de bezoldiging over de twaalf maanden voorafgaand aan de beëindiging dienstverband exclusief belastbare onkostenvergoedingen, met een maximum van € 75.000 naar rato van de omvang van het dienstverband.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking of leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking of leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2021

bedragen x €1	R.Speetjens	H.J.C. Teunissen
Functiegegevens	bestuurder/rector	bestuurder/(plv) rector
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1-1 / 31-12	1-1 / 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in FTE)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 105.937	€ 87.611
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.982	€ 15.841
<i>subtotaal</i>	€ 125.919	€ 103.452
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 163.000	€ 163.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	€ 125.919	€ 103.452
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2020

bedragen x €1	R.Speetjens	H.J.C. Teunissen
Functiegegevens	bestuurder/directeur	bestuurder/directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1-1 / 31-12	1-1 / 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in FTE)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 104.152	€ 83.782
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.188	€ 13.927
<i>subtotaal</i>	€ 122.340	€ 97.709
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 157.000	€ 157.000
Bezoldiging	€ 122.340	€ 97.709

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12
Dit onderdeel is in 2021 niet van toepassing

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen
Dit onderdeel is in 2021 niet van toepassing

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder

Gegevens 2021

Naam Topfunctionaris	Functie
L. Verheijen	Voorzitter RvT
P.P.M.H. van Hooff	Secretaris RvT
T. Führung - Holzhaus	Lid RvT
A.J.M. Wassing	Lid RvT
C.A.G. Bioch	Lid RvT

1e Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700
Dit onderdeel is in 2021 niet van toepassing

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700 waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is
Dit onderdeel is in 2021 niet van toepassing

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is
Dit onderdeel is in 2021 niet van toepassing

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen
Dit onderdeel is in 2021 niet van toepassing

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Het individueel toepasselijke drempelbedrag bezoldiging is gelijk aan het algemeen bezoldigingsmaximum naar rato van de omvang van het dienstverband, ofwel € 163.000 vermenigvuldigd met de deeltijdfactor (maximaal 1,0 fte).

B.14 gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de feitelijke situatie per balansdatum en/of het balanstotaal per 31-12-2021 en het resultaat 2021.

B.15 voorstel bestemming resultaat boekjaar 2021

Het resultaat is als volgt samengesteld:	€	
resultaat van de St. christelijk voortgezet onderwijs voor West-Brabant	1.105.970	
resultaat van de St. Voorzieningenfonds Nassau	52.102	
totaal		1.158.072
Het bestuur heeft in de vergadering van 8 juni 2021 besloten onderstaande invulling aan de resultaatbestemming te geven:		
Van het resultaat van de SCVOWB ad. € 1.105.970 wordt als volgt verwerkt:		
t.g.v. de algemene reserve van de SCVOWB	57.970	
toevoeging aan de bestemmingsreserve NPO-gelden	1.048.000	
Het resultaat van de St. VFN ad	52.102	
wordt t.g.v. het bestemmingsfonds privaat van SCVOWB geboekt.		
Er zijn geen statutaire bepalingen inzake de bestemming van het resultaat.		1.158.072

C.1 gegevens over de rechtspersoon

naam: *Stichting voor christelijk voortgezet onderwijs West-Brabant*
adres: *Paul Krugerlaan 2*
postcode/plaats: *4818 BC Breda*

telefoon: *076-5330330*
e-mail: algemeen@denassau.nl
internet-site: www.denassau.nl
bestuursnummer: *33372*

contactpersoon: *mevrouw B. Voeten*
telefoon: *076-5330330*
e-mail: b.voeten@denassau.nl

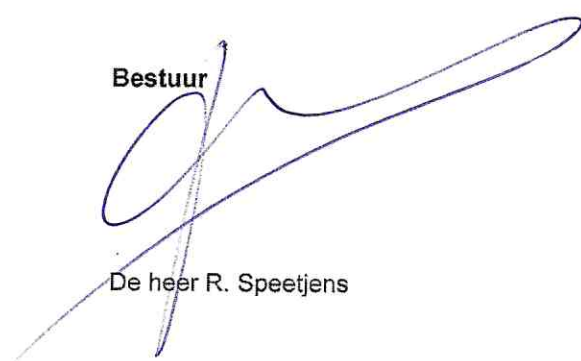
brinnummer: *16QH*
inschrijvingsnummer KvK: *40281156*

naam instelling: brinnr. sector
De Nassau *16QH VO*

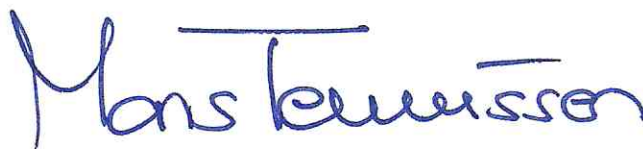
C.2 Ondertekening door Bestuur en Raad van Toezicht

8 juni 2022

Bestuur

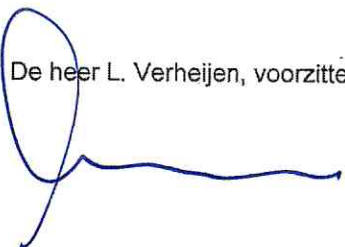
De heer R. Speetjens

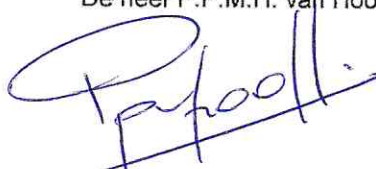
De heer J.C.M. Teunissen

Raad van Toezicht

De heer L. Verheijen, voorzitter

De heer P.P.M.H. van Hooff, secretaris

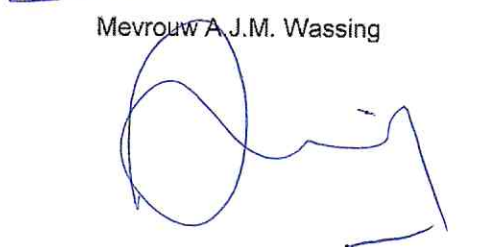
Mevrouw T. Führung - Holzhaus

De heer C.A.G. Bioch

Mevrouw A.J.M. Wassing

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van Stichting voor Christelijk voortgezet onderwijs West-Brabant

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Stichting voor Christelijk voortgezet onderwijs West-Brabant te Breda gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs West-Brabant op 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze geconsolideerde jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de gesolideerde balans per 31 december 2021;
2. de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs West-Brabant zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de
bijlage bij onze controleverklaring.

Zoetermeer, 8 juni 2022
Astrum Onderwijsaccountants B.V.

Was getekend,

A. van der Have MSc RA

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.